

PRIMORSKI DNEVNIK	je začel izhajati v Trstu	13. maja 1945	govor predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK	na 26. novembra 1943 v vasi	Zečarž na Cerkljam, razmožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v	tiskarni »Dobrodoša
in Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do	1. maja 1945	v tiskarni »Slovenija pod Vojskim nr. 10	Idriji	do 8. maja 1945	na v osvojenem Trstu, kjer je izšlo zadnja številka. Bil je edini jiskani partizanski DNEVNIK	v zaslužni Evropski.

popajanje za obnovitev diplomatskih odnosov z Vzhodno Nemčijo in da si prizadeva za dobre stike s Severno Korejo. Poleg tega je poudaril važnost predhodnih pogovorov v Helsinkih o sklicanju evropske konference.

Vsredzavna sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL se pripravljata na vsredzavno splošno stavko, ki je bila napovedana za 12. t.m. za delovne pogodbe, socialne reforme in proti vladni gospodarski politiki. V teh dneh delavci na skupščinah razpravljajo o poteku in udeležbi na tej veliki vsredzavni delavski demonstraciji.

DEŽELNI ZAKON O KRAŠKIH REZERVATIH

Predlagani številni popravki v izvirno besedilo osnutka

Komisija bo predložila deželni odboru dokončno besedilo - Izjavi predsednika pokrajine in prof. Poldinija - V vodstvu bodoče ustanove morajo biti zastopane kraške občine

Na sedežu tržaške pokrajinske uprave se je včeraj dopoldne sestala deželna posvetovalna komisija, ki pripravlja pod vodstvom dr. Pacie osnutek pravilnika za zaščito naravnih rezervatov na tržaškem in goriškem Krašu. Sestanka sta se udeležila tudi deželni odbornik za abnoma red G in H.

Ponovitev: v sredo, 10. t. m. ob 20.30 za abnoma red D — mladinski v sredo in red E — mladinski v četrtek; v petek, 12. t. m. ob 16. uri za abnoma red I in J; v petek, 12. t. m. ob 21. uri za abnoma red A — Premier-ski; v soboto, 13. t. m. ob 20.30 za red B — prva sobota po premieri in v nedeljo, 14. t. m. ob 16. uri za abnoma red C — prva nedelja po premieri in red F — okoliški.

Prodaja vstopnic vsak delavnik od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav; ob nedeljah in praznikih eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma (tel. 734-265).

Komisija je pregledala uvodno poročilo k zakonskemu besedilu in posamezne določbe ter se zadržala zlasti ob nekaterih strokovno-znanstvenih vprašanjih in upravnih zadevah tako v zvezi z zaščito kraških področij kakor tudi v zvezi s predstavništvom zainteresiranih skupnosti v okviru Zavoda za zaščito kraških rezervatov, ki bo ustanovljen na podlagi Belcijskega zakona (štev. 442 z dne 1. junija 1971) in ustrezne deželne norme. Posamezni člani komisije so med razpravo predlagali vrsto popravkov v izvirno besedilo in več variant za sestavo vodilnega odbora bodočega zavoda. Na podlagi predlogov in popravkov bo dr. Pacia poskrbel za sestavo dokončnega besedila, ki ga bodo predložili v odboritev deželni odboru.

Ob zaključku sestanke je predsednik pokrajinske uprave dr. Zanetti izrazil svoje zadovoljstvo, ker bo nova ustanova za zaščito Kraša zajemala vse pristojnosti na tem sektorju, na podlagi nomenklature, ki ga je ugotovil deželni legalni urad. Predsednik pokrajine je poudaril potrebo, da se omenjeni ustanovi dodelijo primerna finančna sredstva in da so v njej pravično zastopani tako strokovnjaki priradostnih ved, kot prizadete krajevne ustanove.

V zvezi s pripravljanim osnutkom deželnega zakona o kraških rezervatih nam je prof. L. Poldini, predsednik deželne sekcije Svetovnega sklada za naravo, poslal pismo, v katerem pravi, da je z velikim zadoščanjem izvedel, da bo ustanova za zaščito Kraša začela delovati prihodnjega pomladi. Pri tem omenja poziv za zbiranje podpisov, da bi se pospešila odobritev zadevnega deželnega zakona in pravi, da ta pobuda nima toliko političnega značaja, pač pa naj bi bila izraz vseh tistih, ki si želijo ohraniti Kraša. Zaradi tega naj bi se zbiranje podpisov nadaljevalo, čeprav zagotavljajo, da bo osnutek deželnega zakona v kratkem odobren. Dosedanji potek zbiranja podpisov in velik odziv, pripominja prof. Poldini, pričata kako naše prebivalstvo čuti problem Kraša in kako je zaradi tega potrebna resna proučitev tega vprašanja, ki

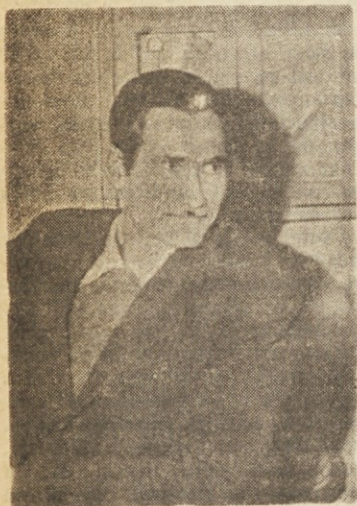
PO ZASLEDOVANJU PRI ŠTIVANU

Aretirani trije cigani: osumljeni so dveh ropov

Agenti so jih opazili že v Škedenju - Preiskava tu - di zaradi novoletnega napada na nekega Tržančana

Agenti letedečega oddelka tržaške kvesture so včeraj aretirali in zapirli v koronejske zapore tri cigane, ki so osumljeni raznih hudih prekrškov.

V zgodnjih jutranjih urah so jih opazili v Škedenju in so obvestili vse izvidnice, naj ustavijo ford z milansko evidenčno tablico, v katerem so tri mlajše osebe, ki so že večkrat imele opraviti z zakonom zaradi tatvin in pretefov. Za enega sumijo, da se je udeležil tudi nekega ropa. Avto so zagledali v bližini Štivana, kljub njihovim vzklicem pa voznik ni ustavil vozila. Zato so agenti pohiteli za avtom in ga dohiteli po skoraj pol kilometra divje vožnje. Za volanom je sedel 21-letni Claudio Caris iz Trsta, ob njem pa brat 38-letni Benito Caris, prav tako iz Trsta, na zadnjem sedcu pa 38-letni Enrico Helt, po rodu iz Kopra. Vsi trije so brez stalnega bivališča. Claudio Caris se je najprej izgovarjal, da ni opazil agentov in je hotel, da se ustavi samo, ker se mu je pokvarila sklopka. Toda po pregledu dokumentov, ki niso ustrezali tistim, ki so bili v avtomobilu, so naložili Carisu globo in odpeljali vse tri v Trst, v urade letedečega oddelka v

Enrico Helt, ki so ga priprili skupno z dvema pajdašema

Claudio Caris, osumljen, med drugim, ropa pri Proseku

Ul. Torbandena, kjer se je začelo golego zasliševanje.

Preskovanje domneva, da je Claudio Caris soudeležen pri ropu, ki je bil prejšnjega marca pri Proseku, ko so neznanec napadli službenca tržaške kvesture Arduina Stocco in mu ukradli 100.000 lir. Popoldne so se oglasili tudi karabinjerji iz Latisane, ki so sporočili, da bi se opis treh priprtilih ugenil ujemati z opisom treh roparjev, ki so pred kratkim ropali neko banko v tistem kraju. Tem domnevanjem se je zvečer še pridružil možnost, da je eden izmed treh bil soudeležen pri skrivnostnem napadu na Tržančana Luigija Quintana, ki ga je neki «Lino» ranil v novoletni noči pri Čedadu. «Lina» je namreč spremenila trojico, ki bi utegnila biti ista.

Preiskava na račun osumljenih trojice se bo nadaljevala v prihodnjih dneh pod vodstvom načelnika letedečega oddelka dr. Petrosina in preiskovalnega sodnika dr. Brancijskega, ki je bil zaradi neuspešne preiskave, da bi odkril napadalca na agenta Stocco. Kaže, da bo delo preiskovalcev težko, saj se morajo kretati v ambientu, v katerem je zelo težko dobiti točne in verodostojne informacije.

človeka. Zato pozitivno ocenjujemo izjavo predsednika pokrajine glede zastopstva krajevnih ustanov kakor tudi izjavo prof. Poldinija glede odnosov bodoče ustanove s kraškim prebivalstvom.

Nalezljive bolezni v tržaški občini

V tržaški občini so v obdobju od 25. do 31. decembra 1972 zboleli 43 nalezljivih obohlenj. Občinski zdravstveni urad je namreč sporočil, da je bilo v tem obdobju 21 primerov rdečice, po šest primerov škrlatnice in srbečice, 4 primeri nalezljivega vnetja priušesne sluznice, tri primeri noric in en primer ospice. Poleg tega sta dve osebi zboleli za nalezljivo vnetje jeter.

Tržaški župan je odredil enosmerni promet za vsa vozila v Ulici Capodistria, v predelu in smeri od U. Ronchetto do U. Pirano. Obenem bodo namestili nov parkirni prostor v U. Fabio Severo, v predelu od poslopja s hišno številko 103 do poslopja št. 105.

OBMEJNI PROMET V LETU 1972

S potnimi listi in prepustnicami na Tržaškem 58 milijonov prehodov

V primerjavi z letom 1971 je bil promet manjši za 5 milijonov prehodov - Med gosti kar 9.684.444 Jugoslovancev

Po podatkih obmejne policije je v preteklem decembru na Tržaškem prestopilo mejo z Jugoslavijo skupno 4.889.350 ljudi, od tega 2.358.029 s potnimi listi in 2.531.321 z obmejno prepustnico. V istem mesecu lani je stopilo čez mejo 4.721.041 ljudi, od tega 2.288.947 s potnimi listi in 2.432.094 z obmejnimi dokumenti. Iz primerjave skupnih podatkov je razvidno, da se je promet v letu, ki se konča v decembru, povečal za 168.309 enot.

V mednarodnem prometu (s potnimi listi) je v decembru letos stopilo čez mejo 1.322.215 (lani 1.240.184) italijanskih državljanov in 1.035.824 (lani 1.048.763) tujcev. Najštevilčnejši so bili potniki iz Turčije iz Jugoslavije, katerih so na meji našli 906.692, sledili pa so Nemci (18.054), Francozi (11.256), Avstrijci (10.633), Grki (9.002), Angleži (8.571), Švircarji (8.415), Američani (7.351), itd.

KAJ BO PAVEDAL NOVI DRŽAVNI PRAVNIK?

Prihodnjo soboto slavnostno odprtje novega sodnega leta

Slovesnosti bo prisostvoval član višjega sodnega sveta dr. Giulio Gavarotti

Prihodnjo soboto, 13. januarja, bo v veliki dvorani porotnega sodišča v Trstu uradno odprtje sodnega leta, kateremu bo prisostvoval član višjega sodnega sveta dr. Giulio Gavarotti.

Slovesnost se bo pričela ob 10.30, ko bo v notranjosti sodne palače in po dvorišču sprevid sodnikov in drugih funkcionarjev v črnih oblačilih, belih hermelinovih ovratnikih in dolgih črnih plaščih. Pozdravili jih bodo častni oddelki karabinjerjev, policistov in finančnih stražnikov v tipičnih paradnih uniformah iz prejšnjega stoletja. Na čelu sprejema, ki bo krenil iz uradov v nadstropjih sodne palače, bo — kot vedno — prvi predsednik prizivnega sodišča dr. Renzi, za njim pa bo korakal državni pravnik dr. Antonino Pontrelli, ki bo nato, v veliki dvorani porotnega sodišča, prebral svoje poročilo.

V vsej Italiji pišejo časopisi o teh ceremonijah, pa ne zato, ker bi bile slikovite, temveč zato, ker nakazujejo državni pravdniki v svojih govorih oceno dogajanja, socialnih in političnih premikov v določenem področju. Poročila so zato veran prikaz odnosa, ki ga tisti del sodstva ima do najbolj perečih vprašanj družbenega življenja, čeprav jih ocenjujejo skozi prizmo kazenskega prava.

Za Trst je važno, kar bo v svojem poročilu rekel državni pravnik dr. Pontrelli, kakor bo tudi važno to, čemur se bo izognil. Iz tega bo namreč javno mnenje lahko sodilo o premikih in občutljivosti v tržaškem sodstvu.

Perečih vprašanj, o katerih bi sodstvo moralo izreči svoje mnenje, je brez dvoma veliko. Naj omenimo samo vprašanje nasilja, ki ga ne moremo obravnavati samo v luči mladinskega kriminala ali vandalizma družbeno zapostavljenih, temveč tudi v luči objektivne politične presoje. Trst dobro ve, kaj pomeni pri nas politično - zločinska dejavnost tržaških fašističnih pretepačev. Sodne dvorane jih že poznajo, enega po enega, niso pa se še seznanili z zaporu v sosedni palači v U. Coroneo... Mnogo je fašističnih dejanj, ki niso bila kaznovana, in med njimi moramo prav gotovo v prvi vrsti opozoriti na mazanje slovenskih napisov in spomenikov padlim partizanom. Kazenski zakonik te zločine izrecno kaznuje.

Nekaznovani so še vedno zločinci, ki so spreminili, zadnja leta druge svetovne vojne, tržaško Riziarno v uničevalno taborišče. V predelih tržaških sodnikov ležijo, že zaprtašene listine kazenske preiskave, manjka pa dokazov, da bo do procesa tudi prišlo. Vemo, kako to čutijo predvsem preživeli in svojci onih, ki so umrli v Riziarni. Naj spomnimo tudi na besede ministra rimske vlade, ki je pozval sodstvo, naj učinkovito in hitro ukrepa?

Trst je bil prizorišče hudih dejanj v letu atentatov 1969. Vemo, da je tudi v sodnih dvoranah odmevalo spoznanje, da je treba slediti krivice neuspešnega atentata na slovensko solo pri Sv. Ivanu.

O teh in drugih stvareh nismo bili vajeni slišati v poročilih državnih pravdnikov, če izvzamemo dr. Mayerja, ki je v tem pogledu dokazal izjemen pogum. Koliko se veljajo njegove besede, odkar je zapustil sodno palačo?

Pred meseci smo pisali, da je na pobudo mladega javnega tožilca, ki se je pomeje preselil v drugo italijansko mesto, bil prijavljenih 14 fašistov zaradi obnavljanja prepovedane stranke. Ote za znana imena, zato pa se tembolj čudimo, da se — po odlohi omenjenega tožilca — vse očiho o tej kazenski preiskavi.

O tem in drugem pričakuje javnost jasnega odgovora, zlasti ob bližnji zadeva prav delo, tržaško sodno palačo, ki ni samo tržaška, temveč deželna, za vsa Furlanijo-Julijsko krajino, kjer smo bili priča eksploziji in smrti treh karabinjerjev v Petovljah in preusmeritvi letala s smrtnim epilogom v Ronkah. To je le nekaj najbolj kričočih primerov o katerih se sodstvo pri nas ni izreklo. Se bo o njih izreklo vsaj tokrat državni pravnik?

Plaćilni roki, ki so testa dne zapadli, so bili podaljšani za isto obdobje z načetkom 22. decembra. Isto velja tudi za roke, ki so zapadli v naslednjih petih dneh.

V podružnici bančnega zavoda «Credito Italiano» je osebe stavkalo tri dni in sicer 20. 21. in 22. decembra. Petnajstredno podaljšanje plačilnih rokov je prešlo v tek s 27. decembrom, dnem, ko je bančni zavod začel normalno obratovati.

Vsem svojim članom, podpornikom in študirajoči mladini želi

DIJASKA MATICA

obilo sreče in uspehov v novem letu 1973.

SINDIKALNA KRONIKA

Napovedane nove stavke pekovskih delavcev

V torek so se spet sestali sindikalni predstavniki pekovskih delavcev in proučili posledice predložene stavke. Ugotovili so, da se stališče delodajalcev ni v ničemer spremenilo in da vztrajajo pri zahtevi, naj sindikati predhodno privolijo v podražitev kruha, nato pa stopijo za mizo pogajanj. Tega izsiljevanja pa pekovski delavci in njihovi sindikati nečajo sprejeti, zato so sklenili, da se zaostrojo svoj nastop in so v ta namen napovedali za prihodnji teden novo stavkavno akcijo. Datum stavke bo, kot zadnjič, določen v zadnjem trenutku, na sindikalnem zborovanju, ki bo v torek ob 17.30 na sedežu delavske zbornice v U. Ponderes 8.

Zaradi razbitja pogajanj za delovno pogodbo opekararjev, so včeraj ves dan stavalci v opekarni «Valdagade».

Nadaljujejo se razčlenjene stavke kovinarskih delavcev. Predvčerajšnjim so dve uri stavalci v posameznih obratih boljšinske tovarne «Grandi motori», če se omejimo zgolj na največje tovarne, včeraj pa so prekinili za dve uri delo v obratih arzenala in ladjedelnice «Sv. Marka».

Po eno ali dve uri so stavalci tudi v večini drugih, manjših kovinarskih tovarnah, kakor tudi v milski ladjedelnici «Alto Adriatico». Sicer se pa kovinarji, kakor tudi delavci drugi strok, pripravljajo na splošno polnovalno stavko, ki bo v petek, 12. januarja.

Nočni vandali v občinskem otroškem zabavišču «E. Toti»

Včeraj jutraj so v občinskem rekreatoriju «E. Toti» odkrili pravo vandalstvo, ki so ga izvedli neznanzi v dneh, ko je bil zaprt zaradi počinca. Neznanci so najprej preskočili zid, nato so razbili steklena vrata in vdrl v oddelke za dečke. Tu so ukradli kronometer, usnjeno žogo in tri namizne igre, največ šode pa niso povzročili s tatvino temveč z razbijanjem oken in pohištva. Uničevalna strast se je še najbolj razvila v ravnanju s pohištvi. Razbili so razbili vsa stekla in pohištvo, razmetali in raztrgali dokumente ter pomazali stene in tla. Vrednost ukradenih predmetov ne presega 30.000 lir, po mnenju ravnatelja učitelja Alfiera Modene pa gmojna škoda presega 400 tisoč lir.

Smrtne notranje poškodbe za pristaniškega delavca

Pristaniški delavec Silvano D'Agostino

Nesrečni pristaniški delavec Silvano D'Agostino, ki se je močno poškodoval pri delu prejšnjega petka, je včeraj jutraj umrl. Nesreča, ki je terjala življenje komaj 27-letnega delavca iz U. dei Papaveri na Opčinah, se je pripetila na grški ladji «Alexandra» 29. decembra jutraj. D'Agostino je bil v podpalubju ladje, ki so jo nakladali ob pomolih novega dela pristanišča. Z žerjavom so spuščali na dno ladje tovor zabojev, ko je ta zahihl zaradi močnega sunka burje. D'Agostino je tovor stisnil ob steno podpalubja s tako silo, da mu je zlomilo rebra in poškodovalo pljuča. Še preden so ga prepeljali v bolnišnico, je začel bljuvati kri. Kljub temu pa niso zdravniki obupali in so izrekli prognozo 30 dni. Sprejeli so ga v oddelku za oživljanje, kjer pa je kljub vsem negam umrl včeraj ob 8.05.

Kmalu po 13. uri so sprejeli v glavni bolnišnici 56-letnega delavca Giuseppea Zaccaro iz U. Baia-monti, ki se je močno udaril in ranil po nosu med delom v tovarni DILFI v industrijski coni. Zaccaria je preštevale kovinske izdelke, ko se je prehitro sklonil in si poškodoval nos. Okreval bo v dveh tednih.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

SASA SKUFCA

JANKO IN METKA

Otroška spevoigra v treh dejanjih Razpored predstav glej pod rubriko «Gledališča».

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst Kulturni dom

GOSTOVANJE SNG iz Maribora ROGER VITRAC

VIKTOR ALI OTROCI NA OBLASTI

prevod BRUNO HARTMAN dramaturško in jezikovno vodstvo BRUNO HARTMAN DRAGO TURINA VLASTA HEGEDUŠIČ ALBERT KRAMER DINO RADOJEVIČ

Razpored predstav glej pod rubriko «Gledališča».

Šolske vesti

«Ravnateljstvo Državnega učiteljskega inštituta» slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča svojim abiturientom, da bodo tudi letos posebni dopolnili tečaj namesto petega letnika, ki bodo trajali od 15. januarja do 15. junija 1973. Zaključni kolokvij bo od 1. do 19. septembra 1973.

ANDEMO A SERVOLA Clapa del dopio

Demogheła Magari col monopatino Carneval, no sta 'ndar via Michez e Iachez E su per 'sti scalin Bionda pemitte

Andemo a Servola Magnareno suf La canzon de la guardia La vita del soldà Antonio Freno Stalerza

Pioneer/Stereo

ZLATI ZVOKI Ansambel bratov Avenik

Zlati zvoki Nikar domov Ob slapu Gremo na Pokljuko Valček s harmoniko Šušjevalna kura Rana ura, huda ura Cvetče tulpe Na avtocesti Zinka, Zelfka, Zofka in še 14 drugih!

STEREO HELIDON

Prijetne misli ob prijetni glashi!

tržaška knjižarna

TRST Ul. sv. Franciška 20 Tel 61-792

Hude posledice padcev štirih priletlih žensk

Dve priletli ženski sta včeraj umrli zaradi posledic nerednih padcev, dve pa so sprejeli v ortopedskem oddelku bolnišnice. Umrli sta 89-letna Maria Apollonio, 71-letna Antonia Cocitto vd. Grim, 71-letna Giovanna Scoria, 59-letni Ferruccio Nessi, 41-letni Guido Ginepri, 59-letni Emilio Voutok, 86-letna Rosa Battaglia vd. Bertosch, 81-letni Francesco Leghissa, 83-letni Giovanni Del Conte, 43-letna Olga Crismancini por. Metlica, 59-letni Bruno Mihalici, 67-letna Ludmilla Babuder vd. Dececco, 89-letna Teresa Scocir, 64-letna Celestina Antonini vd. Mengossi, 86-letna Caterina Purich vd. Surdich, 69-letni Matteo Zanevra, 72-letni Francesco Franceschini, 69-letna Zora Ivancič.

S pridržano prognozo so sprejeli 92-letno Anno Mihich vd. Zonto iz U. Romagnà 89/1, ki si je predvčerajšnjim zlomila desno stegno in pri padcu v spalni sobi, s prognozo 40 dni pa so sprejeli 79-letno Irma Carloni vd. Cozzi, ki si je poškodovala stegno in pri padcu v občinskem inštitutu ECA v U. Pascoli.

NAROČITE SE NA Primorski dnevnik!

TRST

Viale XX Settembre št. 16/III

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst

Vojmil Rabadan

KADAR SE ŽENSKI JEZIK NE SUČE

farsa v dveh dejanjih Ljudski oder

danes, 4. januarja 1973 ob 20.30 v Ljudskem domu v Trebčah.

V NEDELJO, 7. JANUARJA 1973 OB 17. URI bo v Kulturnem domu v Trstu slovesna proslava 20-letnice smrti uglednega slovenskega skladatelja in zborovodje

FRANA VENTURINIJA

Vljudno vabljeni!

Kino

Nazionale 15.30 «Biancaneve e i sette nani». Walt Disney.

Fenice 15.30 «... più forte, ragazzi!» Barvni film. Terence Hill in Bud Spencer, Cyril Cusack.

Eden 15.30 «La più bella serata della mia vita». Barvni film. Alberto Sordi, Michael Simon, Claude Dauphin. Grattacielo 16.00 «Notte sulla città». Barvni film. Alain Delon in Catherine Deneuve.

Excelsior 15.30 «L'uomo dai sette campestri». Paul Newman, Anthony Perkins in Ava Gardner.

Ritz 16.00 «Professione: assassino». Barvni film. Charles Bronson nastopa kot Art Bishop.

Aurora 16.30 «Lo chiameremo Andreas». Barvni film.

Impero 16.30 «Gli ordini sono ordinati». Barvni film. Monica Vitti. Prevedano mladini od 14. letom.

Capitol 15.30 «Pomi d'ottone e manici di scopa». Barvni film. Walt Disney. Cristallo 16.30 «Il generale dorme in piedi». Barvni film.

Filodrammatico 16.30 «Conoscenze carnali di Christa ragazza danese». Bet Terry. Barvni film. Prevedano mladini od 18. letom.

Moderno 16.30 «2000 la fine dell'uomo». Jean Wallace. Barvni film. Prevedano mladini od 18. letom.

Vittorio Veneto 16.00 «All'onorevole piacciono le donne». Barvni film. Lando Buzzanca. Prevedano mladini od 18. letom.

Abbazia 16.00 «Testa di sbarco per 8 implacabili». Peter Lee Lawrence in Guy Madison.

Ideale 16.00 «La nave dei dannati». Emanuel Petrut in Marga Barbo. Barvni film.

Astra 16.30 «Gli argonauti». Todd Armstrong in Nancy Kovack. Barvni film.

Včera - danes

Danes, CETREK, 4. januarja ANGELA

Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.34 — Dolžina dneva 8.48 — Luna vzide ob 7.40 in zatone ob 16.26.

Jutri, PETEK, 5. januarja SIMEON

Vreme včera: najvišja temperatura 11.1 stopinje, najnižja 7. ob 19. uri 10.4 stopinje, zračni pritisk 1023.4 mb. stanovit, veter 3 km na uro, jugovzhodni, vlaga 76-od. padavine 0.2 mm dežja, morje mirno temperatura morja 9.6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 3. januarja 1973 se je v Trstu rodilo 13 otrok, umrlo je 21 oseb.

Umrli so:

66-letni Marcello Pozar, 62-letna Maria Skočir, 69-letni Giovanni Geri, 89-letna Maria Apollonio, 71-letna Antonia Cocitto vd. Grim, 71-letna Giovanna Scoria, 59-letni Ferruccio Nessi, 41-letni Guido Ginepri, 59-letni Emilio Voutok, 86-letna Rosa Battaglia vd. Bertosch, 81-letni Francesco Leghissa, 83-letni Giovanni Del Conte, 43-letna Olga Crismancini por. Metlica, 59-letni Bruno Mihalici, 67-letna Ludmilla Babuder vd. Dececco, 89-letna Teresa Scocir, 64-letna Celestina Antonini vd. Mengossi, 86-letna Caterina Purich vd. Surdich, 69-letni Matteo Zanevra, 72-letni Francesco Franceschini, 69-letna Zora Ivancič.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)

Dott. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Manzoni, Largo Sonnino 4; INAM - AI Cedro, Trg Oberdan 2; Ai Gemelli, Ul. Zorutti 19/c.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belgopizzo 4; Ai Due Luci, Ul. Ginnastica 44; Miani, Miramarski gradovec 117 (Barkovlje).

Ob nedeljah in praznikih so od 8.30 do 19.30 dežurne vse lekarne dneve in nočne izmene.

KRZNA

SUPER ELEGANTNI MODEL VISJA KAKOVOST VELIK PRIHRANEK

PELLICCERIA CERVO

TRST TEL. 796-301

Viale XX Settembre št. 16/III

OLGA KRIŽMANČIČ por. METLIKA

Pogreb nepozabne bo danes, v četrtek, ob 15. uri iz hiše žalosti, Bazovica 102, na domače pokopališče.

Žalujući mož Srečko, hčerki Mirjana in Saska, oče in mati, brat z družino, nečakinja Ana, tast in ostalo sorodstvo.

Bazovica, Chiasso, 4. januarja 1973

Gledališča

KULTURNI DOM

V torek, 9. t. m. ob 15.30 S. Skufca «Janko in Metka».

V sredo, 10. t. m. ob 15.30 R. Vitrac «Viktor ali otroci na oblasti» za abnoma red G in H.

Ponovitev: v sredo, 1

IVA - KAKO IN KAJ

Olajšave za manjše podjetnike

Dekret določa v čl. 31, 32, 33 in 34 vsa vprašanja manjših davčnih zavezancev, ki so po teh členih razdeljeni v štiri glavne kategorije: oproščeni, pavšalisti, olajšani in normalni zavezanci.

Opozorjamo, da bomo v tem članku vselej, ko bo govor brez vsake pripombe o letnem poslovnem prometu, obdavčljivi osnovi, cenah, znesku skupne letne nabave in letni marži (kosmatnem dobičku), predpostavljali samo čiste zneske brez IVA ker vsi pogoji zakona so vedno postavljeni na osnovi čistega zneska.

V prvo kategorijo spadajo podjetniki, katerih letni poslovni promet (giro d'affari) ne presega 5 milijonov lir (kosmatni promet pa gre lahko do 5.300.000 po alikvoti 6%, do 5.600.000 po alikvoti 12%). Oproščeni so vseh glavnih obvez tega davka, niso dolžni izdati faktur in voditi registre, ni jim treba ničesar pripravljati in ničesar plačevati. Ne zna se še, če in kdaj bodo morali napraviti prvo prijavo o svoji kategoriji.

Vendar opozorjamo vse one male podjetnike, ki so že dobro obveščeni o vsem tem in ki so prav zaradi tega ob letošnjem silvestrovanju lagodno strelili z ramen vsakega skrb in se prešerno zabavali, da je novi davčni režim tudi njim naprtil najmanj tri nove obveznosti.

Prva je določena v čl. 32 in je ta, da morajo skrbno čuvati in ošteviti po progresivni številki prejemne ali davčne fakture o nabavih blaga, storitev in stroškov, ki jih rabijo v svojem poslovanju (registor ni potreben, vendar zelo koristen). Pravzaprav ni nič novega, v primeri z obveznostmi prejšnjega režima IGE, vendar je obveza mnogo bolj kategorična in povezana z večjo nevarnostjo, ker bodo morali njihovi dobavitelji ob letni prijavi izročiti davčni upravi IVA seznam vseh svojih odjemalcev s skupno letno dobavo in je potemtakem možnost križne kontrole na dani.

Druga obveza je ta, da morajo skrbno čuvati vse kopije avtofaktur, ki jih bodo prečeli od svojih kupcev za storitve ali blago, ki so jih odstopili drugim podjetnikom, ki za te posle rabijo in morajo imeti fakture. Tega nikakor ne morejo utajiti, ker bo sodnoshna stranica avtofakturo registrirala v svoje knjige nabave.

Končno še tretja obveza, ki je skrita v zadnjem odstavku čl. 22, določena določa, da morajo podjetniki kupci, ki nabavljajo blago ali storitve za opravljanje svojih poslov v trgovini na drobno, zahtevati fakture. Ta predpis, ob katerem so se vsi kritiki hrupno razkrkali, bo vzbudil precejšnjo zbežanost bodisi pri trgovcih na drobno kot pri samih podjetnikih kupcih, ker bo povzročil silno potratnost, nagomilavanje faktur in faktur in kaos v pisarniškem delu. Zamislite si, da bi si moral na primer krojač nabaviti po fakturi recimo par gumbov za posebno obleko odjemalca, ali pleskarja, ki bi moral imeti fakture za skafilo posebnega redkega barvila, ki ga bo uporabil samo enkrat, itd. Čeprav je vse to videti kot pravi absurd, vendar smo menja, da teži zakonodajalec za tem, da kanalizira male podjetnike od nadrobne nabave h grosisti, ki je po zakonu obvezan izdati fakture. Čeprav podjetnik lahko obide zakon in utaji nabave s tem da izjavi, da je odjemalec sam nabavil blago, da je zelo malo verjetno, da bo ostal krojač do konca leta brez ene same fakture za podloge za obleke ali pleskar brez ene same fakture za čopiče, ker tak izdelavni in obratni material nabavlja po navadi podjetnik sam. Opozorjamo torej

S 1. JANUARJEM PREUSTROJ CARINSKE SLUŽBE

V veljavi odlok o razčlenitvi tržaškega carinskega ravnateljstva

Z odlokom predsednika republike št. 424, ki je bil objavljen v uradnem listu št. 17.8. preteklega leta, je bila določena upravna in teritorialna preureditev nekaterih carinskih ravateljstev. Za tržaško pokrajino je odlok predvideval usmetenost samostojnih carin pri Fernetičih in na Opčinah (železniška postaja). Ta ukrep je izredne trgovske važnosti in bo naravno omogočil hitrejšo opravljanje carinskih formalnosti.

Do sedaj je namreč obstajalo v pokrajini le tržaško carinsko ravateljstvo, saj je miljska carina imela le malo vpliva na ustrezne trgovske posle. Zaradi tega je moralo vse blago namenjeno izvozu ali uvozu, ki naj bi se carinilo v Trstu, prispeti do starega pristanišča, kjer obstajajo vsi pristojni uradi. Le na podlagi posebnih pooblastil glavnega ravatelja so smeli operativci opravljati carinske formalnosti na meji. Ta pooblastila so pa bila zelo omejena in so se nanasala na masovno in torej manjvredno blago. Pri uvozu je bila urejena na Proseku veterinarska služba, kljub temu pa je morala biti vsa ostala dokumentacija predložena v Trstu.

Tak postopek je naravno zaviral promet posebno s tovornjaki, ki so morali napraviti veliki vinek okoli mesta ter tik ob industrijskem pristanišču zaviti proti središču mesta. Ta obvoz je pa lahko pomenil izgubo enega dneva, saj je carina delala le do 17. ure in v izjemnih primerih malo čez omenjeni uris. Tega problema niso občutili gorški in lovski, saj obstaja generarno ravateljstvo prav na meji.

Omenjeni odlok predvideva torej, da bodo od prvega januarja da

vse male podjetnike in posebno obrtnike naj absurde, ki smo jih poprej omenili, raje do neke mere sprejmemo in ne zaidejo v druge nemogoče absurde. Naj se držijo logike in ravnotežja, ki jim omogoča lažji dialog in zaupanje v davčnem uradu. Naečno svetujemo vsem malim, pa tudi velikim davčnim zavezancem, da se dokončno znebijo vseh starih pojmovanj, predsodkov in načinov prejšnjega režima in da se postopoma prilagajajo in usklajajo z novimi nazeri davčne reforme, ki so v glavnem usmerjeni ne samo v korist države, ampak tudi, in to je zelo važno, v korist njih samih.

V prejšnjem odstavku smo omenili dialog z davčno upravo in to je pravzaprav že eden od starih načinov prejšnjega režima, ker po reformi bo morala davčna uprava prijaviti za čisti dobiček, na katerega se bo obračunal novi neposredni davek, sprejeti, če bo prijava utemeljena s podatki redno držanih registrov oziroma za male podjetnike oproščene IVA na osnovi rednih in samo rednih faktur. Nasprotno bo morala davčna uprava dokazati morebitne utaje, in ne davčnik, kot je bilo prej.

R. Jagodic

Študijski seminar v motelu AGIP v Devinu

V kongresni dvorani motela AGIP pri Devinu se je začel seminar, ki ga je priredila «Essex d'Italia».

NA POBUDO DEŽELNEGA ODBORA

Strokovnjaki bodo preučili stopnjo onesnaženja v morju

V ospredju industrijski področji v Trstu in Miljah. Podrobneje preučitve tudi glede Soče in pritokov.

Deželna uprava je leta 1971 sprejela poseben zakon (št. 21), na podlagi katerega se v Furlaniji - Julijski krajini raziskujejo izvori onesnaženja voda, zraka in solih naravnega okolja. V okviru omenjenega zakona je dežela dala na razpolago za potrebna dela in raziskave 100 milijonov lir, od tega polovico v poslovnem letu 1972 in polovico v okviru proračuna za leto 1973.

Deželno odborništvo za higieno in zdravstvo, ki ga vodi dr. Devet, je svoj čas pripravilo tri predloge za posejanje na tem področju in jih predložilo v odobritev deželnemu odboru. Odborništvo je predvsem predlagalo, naj bi strokovnjaki analizirali vodo Soče in njenih pritokov na italijanskem ozemlju (Nadiže, Judria, Manie in Tera). Na podlagi ustreznega sklepa deželnega odbora so strokovnjaki doslej proučili reko in pritoke v luči splošne porabe njihovih voda in upoštevajoč deželni razvojni in urbanistični načrt ter zlasti upoštevajoč zahteve javnega zdravstva in gospodarskih dejavnosti, zlasti pa industrijskih con v Furlaniji - Julijski krajini.

Strokovnjaki bodo sedaj razširili svoje raziskovalno delo na Soči in njenih pritokih, in sicer z namenom, da bi ugotovili njihove zoološke komponente in vpliv posameznih virov onesnaženja. Tretji predlog odborništva za higieno in zdravstvo pa se nanaša na raziskavo prisotnosti onesnaženja morske vode pred industrijskima področjema Trsta in Milj. Uresničenje obeh novih pobud je dežela poverila tržaški uni-

verzji.

članica «Schering corporation USA». Glavni argument seminarja, s katerim bodo seznanili vse delegate severne Italije, ki so se srečanja udeležili, bo predstavitev izredno učinkovitega antibiotika, ki je zadnje čase zaslovel po vsem svetu z znanstvenim imenom «Gempanicina» in ga bodo v kratkem uporabljali tudi pri nas v novi konfekciji za pediatrično rabo. To zdravilo je namreč posebno priporočljivo pri zdravljenju otrok v prvem letu starosti.

V popoldanskih urah bodo udeleženci srečanja, na povabilo Letovišarske ustanove iz Sestljana, obiskali naše znamenitejšie turistične kraje.

Ustavno sodišče in naša dežela

Ustavno sodišče «e je te dni ukvarjalo z vrsto vprašanj, med temi tudi z vprašanjem, kdo je pristojen za to, da sproži postopek za morebitno škodo, ki jo povzroča osebe zaposlene pri deželni upravi Furlanije - Julijske krajine. Sodišče je izdalo razsodbo, po kateri je za omejenih postopek pristojna glavna prokura računskega dvora. Isti forum je pristojen tudi za postopek proti deželnemu odboru, v primerih da slednji ne najavi nastale škode.

● *Občina sporoča, da bo seznam korinorikov mer in uteži tržaške občine za dveletje 1973-74, ki ga je občinski odbor sprejel 29. decembra 1972, na vpogled na občinski odelni desk od danes naprej za osem dni zaporedoma. Morebitne prizive proti temu seznamu je roko do naslednjega dne ob 12. uri v roku tridesetih dni od objave seznama.*

BENESKI DNEVNIK

PRED DNEVOM EMIGRANTA V SOBOTO V ČEDADU

Shodi v Vidmu, Špetru in Čedadu odpirajo resna vprašanja Benečije

Kapitalistični razvoj zmanjšuje število delovnih mest, sili ljudi v tujino in narodnostno ogroža celotno področje

Srečanje emigrantov, ki bo v soboto 6. januarja ob 15. uri v gledališki dvorani «Ristorio» v Čedadu in ki ga prireja slovenska beneška društva, bo nudilo dovolj priložnosti, da se ugotovi izredno slabe gospodarske razmere v Beneški Sloveniji, zaradi katerih se vsi prazniki. Predstavniki kulturne družstva «Ivan Trinko», Društva slovenskih emigrantov ter domači duhovniki, ki se zbirajo okoli lista «Dom», bodo seznanili emigrante, ki so se za praznike vrnili v svoje rojstne kraje, kako malo ali nič je bilo storjeno, da bi beneške doline premagale tradicionalno zaostalost in da bi z deželno pomočjo odprle nova delovna mesta.

Dva pomembna dogodka sta prejšnje dni postavila v ospredje vprašanje gospodarskega razvoja naše dežele in še zlasti beneških dolin. V Vidmu je bil kongres organizacije emigrantov ALEF, v Špetru Slovenov pa so se sestali predstavniki nadiških dolin.

Organizacija ALEF je obsodila deželno politiko, ki prezira demokratično načrtovanje in dovoljuje kapitalizem, da s preusmerjanjem industrijske proizvodnje zmanjšuje število delovnih mest in s tem hudiče množico emigrantov. Sprejeli so dokument, v katerem izražajo nezadovoljstvo z deželnim načrtom za gospodarski razvoj, ter poudarjajo, da se morajo emigranti boriti v deželi in skupno z vsem delavskim razredom Italije za demokratični razvoj, ki bo zagotavljal reforme in s tem zaposlitev doma.

Na shodu v Špetru, ki ga je sklical odbor za prepoved nadiških dolin, pa so odobrili resolucijo, ki so jo poslali vsem beneškim občinskim upravam, strankam, sindikatom in kulturnim organizacijam, naj zahtevajo sklicanje shoda na katerem naj razpravljajo o ukrepih za zaščito in razvoj gorškega področja in za narodnostno zaščito prebivalstva. Na sestanku v Špetru so se tudi domnili, da bodo na sestankih po vaseh pojanevali zakon o gorskih področjih.

Zborovanja v Vidmu, v Špetru in v Čedadu, ki se prirejejo ob obratu leta, bodo torej postavila v žarišče nekatere izredno pekoče probleme gospodarskega in narodnostnega značaja, ki neposredno zadevajo naš živelj v Beneški Sloveniji. Upamo, da bodo ob tolikšni javni zavzetosti pomembnih dejavnikov tudi oblastvena telesa spoznala, kako nujno je, da pričnejo ukrepati, še preden se izprazni-

nekateri predeli, med njimi zlasti Beneška Slovenija, ki je vsa povojna leta pod najbolj hudim gospodarskim in narodnostnim pritiskom.

Izšla je prva številka «Misli»

Dijaki slovenskega klasičnega liceja in gimnazije v Gorici nadaljujejo s svojo literarno tradicijo, ter so začeli tudi v letošnjem šolskem letu z izdajo svojega mesečnika «Misli».

Pred nekaj dnevi je namreč izšla prva številka, ki nosi št. 4. Letošnji uredniški odbor sestavljajo: Harjet Dornik, Ileana Sirk, Nasta Sirk, Loredana Antoni in Marko Marinič. Za ilustracije pa je poskrbel Marta Renar.

Iz te prve številke smo izvedeli, da so imeli dijaki tedaj dve št. dne 23. oktobra svoje prvo zborovanje, kjer so izbrali svoje predstavnike za posamezne razrede. Za 4. gimnazijo so določili Gorana Rustjo, za 5. gimnazijo Marka Petenjo, za 1. licej Viljama Gergeta, za 1. licej Marijana Cijana in za 11. licej Marijana Cijana. Za predstavnika vseh dijakov pa so izbrali Fabija Čevdaka, ki je takoj prevzel vodstvo zborovanja.

Kar se tiče dijaškega glasila «Misli» so sklenili, da se list ne bo omejeval samo na literarne prispevke, ampak bo sprejemal in objavljaj vsakovrstne članke pod pogojem, da ne bodo žaljivi. Sodelovanje s članki so razširili tudi na profesorje.

Med prispevki naj omenimo «Raziskovanja», ki govorijo o Trubarjevi pomenu obisku na Goriskem, zlasti v Gorici in v Rubijah, Kratak opis zgodovine Gorice, članek o Korotanu v zvezi z odstranjevanjem dvojezičnih napisov, v katerem Marijan navaja izveščke iz govora ki je imel koroski predstavnik Kokot na protestnem zborovanju v Sovodnjah ter zaključuje s pozivom k sodelovanju tudi pri nas, da z združenimi močmi nastopimo proti podobnim krivicam. Omenimo naj nadalje članek AK z naslovom «Strahoviti», ki obravnava pretiran razvoj nekaterih naših ljudi ko se bojijo tudi na zunanji prikazati, da so Slovenci.

Omenimo naj nadalje članek o kavarniških «Doživetjih», Marijanov spomin na umrlega prijatelja «Kapljice», članek L. S. o kvarnih posledicah uporabe mamil za mladino ter zanimiv prispevek Homa Sa-

GORISKI DNEVNIK

OB VSTOPU V VELJAVO NOVEGA ZAKONA

VELIKO NEJASNOSTI PRI UVAJANJU DAVKA NA DODATNO VREDNOST IVA

V trgovinah jestvin so za sedaj cene nespremenjene - Znatno povečanje cen v nekaterih hotelih - Precejšen porast pri cenah avtomobilov: povečane cene tudi za nadomestne dele - Jutri spet na razpolago registri IVA

O novem davku na dodatno vrednost IVA teče pogovor v vsaki trgovini. Marsikateri trgovec se je že v tork zvečer doma, po prvem delovnem dnevu, spoprijel s pisanjem v nove registre. Marsikdo še čaka, kajti trgovci in obrtniki imajo po zakonu petnajst dni časa za vpis dohodkov in izdatkov v posebne registre. Včeraj popoldne so imeli na Zvezi trgovcev sestanke, na katerem so trgovce obvestili o pisanju v registre, obrtniki pa so tak se-stanek imeli prejšnji teden v dvorani pokrajinskega sveta. Vsekar vladna na tem področju precejšnja zmeda, ker nihče od uradnih oseb, ki bodo imele opravke z nadzorom nad izvajanjem tega zakona, nima iz Rima uradnih in jasnih navodil.

Pogledali smo v nekaterih trgovinah jestvin, kako je s cenami. To so zasedaj ostale v glavnem nespremenjene, ker trgovci imajo še stare zaloge, ki niso bile obtežene z novim davkom. Cene prehranbenim izdelkom se niso niti zvišale niti znižale vzporedno z novimi odstotki davka IVA. Telefonično smo se pogovarjali z vodjo oddelka jestvin v veleblagovnici Standa. Ta nam je dejal, da teče vse po starem. Ni prišlo do zvišanja, ne do znižanja, niti pri mesu, kjer bi moralo priti do določenega znižanja, niti pri olju (kjer se bo cena litra olivnega olja verjetno znižala za 10 ali celo za 20 lir) Čuli pa smo vesti, da so nekateri mesarji v središču mesta za kakih 50 ali 100 lir znižali ceno določenim vrstam mesa.

V trgovinah s tekstilom, čevlji in drugimi takšnimi izdelki vlada določen mir. Kupcev sicer tu ni veliko, ker so ljudje svoje nakupe opravili pred prazniki: treba pa je omeniti, da je posebno na področju oblačil prišlo do občutnih podražitev že lani, bodisi v zvezi z uvedbo novih delovnih pogodb kot v predivanju novega davka.

Poskočile so cene avtomobilov. Tu so skoki cen kar precejšnji. Za avto s 1000 kub. cm. je treba od šteti kar sto tisoč lir več kot pred 31. decembrom, za avto srednje

vrste 200.000 lir, za večje avtomobile pa precej več. To je zaradi tega, ker je prejšnji 4-odstotni davek IGE zamenjal 12-odstotni IVA za manjše in srednje avtomobile, za večje od 2000 kubikov pa 18-odst. davek. Kdor obdi avtomobil po 1. januarju, čeprav ga je naročil pred mesecem ali več dni, t.j. lani, mora odšteti za avto več denarja, kajti velja kupna cena avtu tisti dan ko si ga dejansko dobi.

Pri Fiatovem zastopniku Comoliju so zvišali cene tudi nadomestnim delom za avtomobile, in sicer za 12 odst. V nekaterih primerih so se sicer tovarniške cene izdelkom znižale, vendar je nova cena zaradi novega davka višja od prejšnje.

Zvišale so se cene za prenočevanje v hotelih. Hotelirji so že konec lanskega leta obvestili pokrajinsko turistično ustanovo o podražitvi hotelskih storitev v letu 1973, to bodisi zaradi davka IVA, ki je nekoliko višji od prejšnjega IGE, kot tudi zaradi višanja cen. V hotelu Transalpina so nam povedali, da veljajo od letošnjega 1. januarja nove cene, bodisi zaradi davka IVA kot zaradi povečanih plač osebu (te veljajo že od lanskega julija). Za enoposteljno sobo s kopalnico je treba v tem hotelu odšteti 2.350 lir (prej 2.000 lir), za dvoposteljno sobo s kopalnico pa 4.500 lir (prej 3.800 lir). Za enoposteljno sobo se je cena torej zvišala za 17,50 odst., za dvoposteljno pa za 18,00 odst. V restavraciji Transalpina so ohranili stare cene.

Do sedaj niso zvišali cen v hotelu Internazionale-ACI na Tržaški cesti. Tu je treba za enoposteljno sobo s kopalnico odšteti 2.900 lir, za dvoposteljno prav tako s kopalnico pa 5.400 lir. Vrata nam ni znal povedati, če bodo cene povišali v prihodnjih dneh.

V Palace hotelu na Korzu pa so dvignili cene tako za nočitev kot v restavraciji. Za enoposteljno sobo s kopalnico je treba sedaj odšteti 3.900 lir (prej 3.500, podražitev znaša torej 11,5 odst.), za dvoposteljno pa 6.600 lir (prej 6.000, povečanje je torej 10-odst.). V restavraciji

BENESKI DNEVNIK

PRED DNEVOM EMIGRANTA V SOBOTO V ČEDADU

Shodi v Vidmu, Špetru in Čedadu odpirajo resna vprašanja Benečije

Kapitalistični razvoj zmanjšuje število delovnih mest, sili ljudi v tujino in narodnostno ogroža celotno področje

Srečanje emigrantov, ki bo v soboto 6. januarja ob 15. uri v gledališki dvorani «Ristorio» v Čedadu in ki ga prireja slovenska beneška društva, bo nudilo dovolj priložnosti, da se ugotovi izredno slabe gospodarske razmere v Beneški Sloveniji, zaradi katerih se vsi prazniki. Predstavniki kulturne družstva «Ivan Trinko», Društva slovenskih emigrantov ter domači duhovniki, ki se zbirajo okoli lista «Dom», bodo seznanili emigrante, ki so se za praznike vrnili v svoje rojstne kraje, kako malo ali nič je bilo storjeno, da bi beneške doline premagale tradicionalno zaostalost in da bi z deželno pomočjo odprle nova delovna mesta.

Dva pomembna dogodka sta prejšnje dni postavila v ospredje vprašanje gospodarskega razvoja naše dežele in še zlasti beneških dolin. V Vidmu je bil kongres organizacije emigrantov ALEF, v Špetru Slovenov pa so se sestali predstavniki nadiških dolin.

Organizacija ALEF je obsodila deželno politiko, ki prezira demokratično načrtovanje in dovoljuje kapitalizem, da s preusmerjanjem industrijske proizvodnje zmanjšuje število delovnih mest in s tem hudiče množico emigrantov. Sprejeli so dokument, v katerem izražajo nezadovoljstvo z deželnim načrtom za gospodarski razvoj, ter poudarjajo, da se morajo emigranti boriti v deželi in skupno z vsem delavskim razredom Italije za demokratični razvoj, ki bo zagotavljal reforme in s tem zaposlitev doma.

Na shodu v Špetru, ki ga je sklical odbor za prepoved nadiških dolin, pa so odobrili resolucijo, ki so jo poslali vsem beneškim občinskim upravam, strankam, sindikatom in kulturnim organizacijam, naj zahtevajo sklicanje shoda na katerem naj razpravljajo o ukrepih za zaščito in razvoj gorškega področja in za narodnostno zaščito prebivalstva. Na sestanku v Špetru so se tudi domnili, da bodo na sestankih po vaseh pojanevali zakon o gorskih področjih.

Zborovanja v Vidmu, v Špetru in v Čedadu, ki se prirejejo ob obratu leta, bodo torej postavila v žarišče nekatere izredno pekoče probleme gospodarskega in narodnostnega značaja, ki neposredno zadevajo naš živelj v Beneški Sloveniji. Upamo, da bodo ob tolikšni javni zavzetosti pomembnih dejavnikov tudi oblastvena telesa spoznala, kako nujno je, da pričnejo ukrepati, še preden se izprazni-

nekateri predeli, med njimi zlasti Beneška Slovenija, ki je vsa povojna leta pod najbolj hudim gospodarskim in narodnostnim pritiskom.

Izšla je prva številka «Misli»

Dijaki slovenskega klasičnega liceja in gimnazije v Gorici nadaljujejo s svojo literarno tradicijo, ter so začeli tudi v letošnjem šolskem letu z izdajo svojega mesečnika «Misli».

Pred nekaj dnevi je namreč izšla prva številka, ki nosi št. 4. Letošnji uredniški odbor sestavljajo: Harjet Dornik, Ileana Sirk, Nasta Sirk, Loredana Antoni in Marko Marinič. Za ilustracije pa je poskrbel Marta Renar.

Iz te prve številke smo izvedeli, da so imeli dijaki tedaj dve št. dne 23. oktobra svoje prvo zborovanje, kjer so izbrali svoje predstavnike za posamezne razrede. Za 4. gimnazijo so določili Gorana Rustjo, za 5. gimnazijo Marka Petenjo, za 1. licej Viljama Gergeta, za 1. licej Marijana Cijana in za 11. licej Marijana Cijana. Za predstavnika vseh dijakov pa so izbrali Fabija Čevdaka, ki je takoj prevzel vodstvo zborovanja.

Kar se tiče dijaškega glasila «Misli» so sklenili, da se list ne bo omejeval samo na literarne prispevke, ampak bo sprejemal in objavljaj vsakovrstne članke pod pogojem, da ne bodo žaljivi. Sodelovanje s članki so razširili tudi na profesorje.

Med prispevki naj omenimo «Raziskovanja», ki govorijo o Trubarjevi pomenu obisku na Goriskem, zlasti v Gorici in v Rubijah, Kratak opis zgodovine Gorice, članek o Korotanu v zvezi z odstranjevanjem dvojezičnih napisov, v katerem Marijan navaja izveščke iz govora ki je imel koroski predstavnik Kokot na protestnem zborovanju v Sovodnjah ter zaključuje s pozivom k sodelovanju tudi pri nas, da z združenimi močmi nastopimo proti podobnim krivicam. Omenimo naj nadalje članek AK z naslovom «Strahoviti», ki obravnava pretiran razvoj nekaterih naših ljudi ko se bojijo tudi na zunanji prikazati, da so Slovenci.

Omenimo naj nadalje članek o kavarniških «Doživetjih», Marijanov spomin na umrlega prijatelja «Kapljice», članek L. S. o kvarnih posledicah uporabe mamil za mladino ter zanimiv prispevek Homa Sa-

tega hotela so cene ostale nespremenjene, na račune pa beležijo 12-odst. povišek davka IVA. Zdišanje cen je torej v praksi dvanaestodstotno, nam je povedal vratar.

V motelu Nanut na Tržaški cesti niso se zvišali cen. Za enoposteljno udobno sobo s kopalnico je treba še vedno odšteti 2.500 lir, za dvoposteljno, prav tako s kopalnico, pa 3.850 lir. Povprašali smo po cenah tudi v hotelu Evropa, kjer imajo sobe brez lastnih kopalnic. Tu so ceno zvišali za 100 lir. Za enoposteljno sobo tu plačaš 1.400 lir, za dvoposteljno pa 2.400 lir.

Tudi cena mleku je ostala nespremenjena. Prej je bil davek dva na tisoč, sedaj pa je eden na sto. V Milanu skušajo ta davek zvaliti na proizvajalce-kmete, pri trvdki SI.P. pa so nam včeraj povedali, da za sedaj ni spremenev ne v nabavni ne v prodajni ceni.

Za zaključek še pozitivno vest za tiste, ki si niso nabavili registrov. V teh dneh ni bilo v knjigarnah in papirnicah, kot smo že pisali, registrov IVA. V Katoliški knjigarni so nam včeraj popoldne povedali, da jih bodo gotovo imeli jutri.

PO ŠTEVILNIH SESTANKIH

Sinoči v Gorici verjetno dosežen sporazum za pokrajino

Tehnični zastopniki strank so se sestali v torek - Prihodnji teden seja pokrajinskega sveta

Sinoči so se v Gorici sestali zastopniki levosredinskih strank, da bi uredili odprta vprašanja med krščanskimi demokrati in socialisti v pokrajinski upravi. Ko pisarno ne vem za rezultat sestank, ki se je zavlekel pozno v noč, vendarle se zdi, da so vodstva strank podpisala sporazum, ki ga morajo sedaj seveda odobriti širša vodstva strank, pooblaščenec socialistični, ki je pred več kot mesecem dni krizo tudi povzročil.

V tork zvečer so se namreč sestali tehnični zastopniki strank in načelniki skupin v pokrajinskem svetu (vedno na ravni levosredinskih strank). Prisoten je bil tudi predsednik pokrajine dr. Chientaroli. Ba je so v tork zvečer na tehnični ravni dosegli sporazum. Zdravljenje v umobolnici se bo nadaljevalo po sistemu odprte bolnišnice, ustanovili bodo zunanje centre in to čimprej (ni še jasno če bodo zunanji centri delovali samostojno ali bodo podrejeni vodstvu umobolnice), na mesto prof. Basellie, ki je odstopil, pa bodo imeli novega člana izpitne komisije za imenovanje novega ravnatelja (to naj bi bil prof. Sacerdoti, ravnatelj umobolnice v Benetkah, ki so ga predlagali socialisti) in čimprej izvedli tudi omenjeni načrt. Ustanovili bodo komisijo pokrajinskega sveta, ki bo nadzorovala vse delo v umobolnici, prav tako tehnično komisijo, ki bo delovala pod nadzorstvom deželne uprave in mednarodne zdravstvene organizacije.

Seja pokrajinskega sveta, na kateri bodo razpravljali o vseh teh vprašanjih, bo konec prihodnjega tedna. Če bodo podpisali sporazum, bo podpredsednik pokrajine Waltrits preklical svojo ostavko.

Iz goriske bolnišnice

Na glavni cesti v Podgori je avtomobilist podrl 11-letno deklico, ki

PO VOLILNIH IZIDIH V RONKAH

Največ možnosti za uspeh ima levičarska uprava

Vodstvi PSI in KPI se bosta pogovorili o programu sodelovanja 10. januarja

V zvezi z izidom upravnih volitev 26. in 27. novembra lani v občini Ronke so se sestali pokrajinski vodstvi PSI in KPI ter tajnika sekcij obeh strank v Ronkah.

Okrepitev obeh strank na volitvah je potrdila doseženo politiko v tem okrožju. Usmeritev volivcev narekuje reševanje obstoječih vprašanj na podlagi sodelovanja levičarskih sil. Volilni izidi v Ronkah odpirajo pozitivne rešitve levičarskih sil za vsa še nerešena vprašanja ronskega okrožja.

Iz teh razlogov so pooblastili sekcijski tajništvi obeh strank, naj z dogovarjanjem in sodelovanjem nakežejo rešitve odprtih vprašanj.

Prvi sestanek bo v sredo, 10. januarja v Ronkah.

Stališče sindikata SNLOP-CGIL glede umetnih ledvic

Okoli centra za hemodializo, ki služi za čiščenje krvi ledvičnih bolnikov, pribitja v Gorici do večjega javnega zmanjavanja, ki je na naših straneh vedno dobilo primeren poudarek.

Včeraj smo prejeli pismo sindikata zdravstvenih delavcev, v katerem je izjavljalo, da se bosta pogovorila o programu sodelovanja 10. januarja

kata zdravstvenih delavcev, v katerem je izjavljalo, da se bosta pogovorila o programu sodelovanja 10. januarja

Okoli centra za hemodializo, ki služi za čiščenje krvi ledvičnih bolnikov, pribitja v Gorici do večjega javnega zmanjavanja, ki je na naših straneh vedno dobilo primeren poudarek.

Včeraj smo prejeli pismo sindikata zdravstvenih delavcev, v katerem je izjavljalo, da se bosta pogovorila o programu sodelovanja 10. januarja

Okoli centra za hemodializo, ki služi za čiščenje krvi ledvičnih bolnikov, pribitja v Gorici do večjega javnega zmanjavanja, ki je na naših straneh vedno dobilo primeren poudarek.

Včeraj smo prejeli pismo sindikata zdravstvenih delavcev, v katerem je izjavljalo, da se bosta pogovorila o programu sodelovanja 10. januarja

ZAKAJ NA KUBI NISO SLAVILI BOŽIČA IN NOVEGA LETA

Ob žetvi sladkornega trsa nimajo časa za praznovanja

Ne le dva praznika ob koncu decembra, tudi sloviti kubanski karneval je bil preložen na poletje, na dobo, ko je časa na pretek, ko človek ne more na polje

HAVANA, januarja. Kubanci leto niso slavili božiča, pa tudi Novega leta ne. Vlada kubanskega premiera Fidela Castra je namreč pred 20 dnevi izdala dekret, s katerim se dokončno ukinita omenjena praznika. S tem ni rečeno, da ni prav noben Kubanec z ničemer praznoval teh dveh praznikov in da jih v bodoče nikakor ne bo. Vedno se najde kaka, pa čeprav majhna možnost, slaviti neki praznik, pa čeprav skrivaj. Zdi se pa, da bo teh malo, zelo malo, kajti sicer bodo Kubanci te praznike slavili lahko odkrito in javno, pa čeprav ne sedaj, ne v dnevi, ki je potreba po delovnih rokah tolikšna. Sredi poletja, tam v juliju, bo časa dovolj in na pretek.

FILMI NA ITALIJANSKI TV

Robert Bresson:

«Quattro nuits d'un reveur»

Italijanska televizija je pred nedavnimi predvajala zadnji film francoskega režiserja Roberta Bressona «Quatre nuits d'un reveur» (Quattro noči in eni sanjator). Delo je posneto po povesti Dostojevskega «Bele noči», ki je že našla siže nekemu sovjetskemu filmu iz leta 1944 in v sovjetskemu filmu «Le notti bianche». Bresson je rafiniran intelektualac, ki gradi vse svoje filme na podlagi popolne ustvarjalne svobode. Njegova dela so tako osebnostna, tako intelektualistično skonstruirana, da nam ostanejo v vsiki meri tuja. Njegova tematika absolutnosti, ki ima filozofski referent v francoskem spiritualizmu, ne prepušča skoraj nobene nepredvidljivosti osebam in dogajanju; vse se namreč razvija po vnaprej definiranim načrtu. Zato so si tudi vsi Bressonovi filmi tako podobni; spremeni se le zgodba, ki pa sledi vedno enakim principom (ne nekemu »epogeju na realnost«, temveč intelektualnim predpostavkam). Mrzina Bressonovih filmov je nujna posledica pomankanja spontanosti prikazanih oseb.

Bresson je ugaljal predvsem intelektualistični kritiki, ki sanja o abstraktni umetnikovi svobodi. Danes lahko gledamo njegove filme brez emfaze in brez občutkov manjverjanosti. Ko smo to povedali, lahko ocenimo ta njegov zadnji film.

ro mojem je «Quatre nuits d'un reveur» precej dobro delo; priznamo lahko vsaj lepo zgradbo in zadeto dramatsko napetost. Film ne doseže ravni filma, kakršen je n.p.r. «Diario di un curato di campagna», ki bo ostal morda najboljši Bressonov film; je pa vsekar zelo fascinanten. Uporaba neprofesionalnih igralcev, kateri ostaja Bresson od začetka zvest, mu nudi možnost, da odkrije zanimivo igralko s prikrito erotičnostjo v Isabelle Weingarten, kateri hladna lepota je zelo podobna liku prejšnjih režiserjevih junakinj od katerih so le nekatere potem zaslovice: Dominique Sanda, Anne Wiazemsky, Marika Green; poleg nje igrata Guillaume Des Forêts in Jean - Maurice Monnoyer.

NA FILMSKIH PLATNIH

G. Szomjas - P. Schiffer:

«Utazások»

Tržaški kinoforum je predstavil premiero madžarskega filma «Utazások» (Viaggi, 1970), ki je nastopil na festivalu v Pesaru 1971. Film je sestavljen iz dveh krajših, avtonomno ustvarjenih filmov o proizvodnji studiev «Bela Balázs». Prvi, Györgyja Szomjasa «Naszutak» (Viaggi di nozze) prikazuje intervjuje z madžarskimi deklet, ki imajo odnose ali ki se nameravajo poročiti z Italijani. Drugi, Pála Schifferja «Fekete vonat» (Treno nero) pa intervjuja madžarske delavce, ki se vračajo na dom v dolgourni vožnji z vlakom. Obe deli sta zanimiva dokumenta o madžarski družbi morda ne pressegata nivoja sociološkega študija, a že to je v konkretnih okoliščinah dovolj.

S. G.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Preveč se zaganjate in to bi vam znalo škodovati. Ne podcenjujte tekmecev v ljubezni. BIK (od 21.4. do 20.5.) Posvetite vso skrb delu, da ne občepite sredi poti. Prijetno presenečenje v družini. DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Kar lepo se vam vse obeta in vendar ne boste zadovoljni. Neki problem boste rešili drugače kot ste računali. Ljubosumni boste. RAK (od 22.6. do 22.7.) Vsi vaši načrti so dobri, toda ne boste jih izpeljali, ker se nekdo temu upira. Ljubosumni boste. LEV (od 23.7. do 22.8.) Kljub temu, da boste pesimistično razpoloženi, se bo vse prav izteklo. Bolj odločni bodite z osebo, ki se vam priljuje. DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Delo si organizirajte tako, da bo ostalo

S tem novim zakonom je Fidel Castro pravzaprav uzakoni prakso, ki se je na Kubi začela pred tremi leti. Bilo je neke jeseni 1969., ko se je Kuba lotila velikanske bitke za proizvodnjo deset milijonov ton sladkorja. Tedaj je Fidel Castro pozval ljudi, naj pustijo božič, naj pustijo Novo leto ob strani, naj tudi pustijo vneimar v februarju prav tako tradicionalna praznovanja pusta. «Vse te praznične dni — je tedaj rekel Fidel Castro — bomo uporabili mnogo bolj koristno pri proslavljanju letine, pri sekanju sladkornega trsa, kajti v dneh pospravljanja letine ni časa za slavlje, za praznike».

Da bi Fidel Castro tudi sam prispeval k že omenjenim 10 milijonom ton sladkorja, je Novo leto dočakal na plantažah sladkornega trsa z ostalimi delavci.

Ze tedaj je Fidel Castro rekel in sedaj se to v obrazložitvi novega zakona ponavlja, da so tradicije slavljenja omenjenih dveh praznikov v tem času, bila prenesena na Kubo iz Evrope in da so v odnosu na kubansko stvarnost, v odnosu na krajevne klimatske razmere, v popolnem nasprotju. Vtem ko imajo v Evropi — vztraja Fidel Castro — v decembru in januarju snežne viharje in hudo zimo, je vreme na Kubi v tem času suho in toplo, najprimernejše za razne kmetijske opravke, predvsem za žetev ali sekanje sladkornega trsa.

Na otoku, na Kubi pravzaprav imajo dve letni dobi, suho obdobje in obdobje dežja. Prvo, suho obdobje se začneja neke konec oktobra in traja vse do maja, nato pa nastopi obdobje dežja, tropičnih nalivov, tudi ciklonov. In tedaj na Kubo nimajo kaj početi. Zato se tu tudi čaka sekanja sladkornega trsa popolnoma ujemata s suhim delom leta, zato se «zafra» začne v začetku novembra, konča pa v začetku maja. Zaradi tega so v preteklih letih preložili ne le božič in Novo leto, pač pa tudi sloviti kubanski karneval na poznejšo dobo.

Tedaj so nekateri mislili, da je to le nekaj kampanjskega, enkratnega pomena, ker pač to narekujejo izključno trenutne razmere, sedaj pa je to postala že usaj njena praksa in če smo prej rekli, da je kdo božič in Novo leto lahko slavil skrivaj, na svojem domu, znanega kubanskega karnevala pa ne moreš slaviti posamično, tudi ne v ožji družbi, ker je to praznik ljudstva in se slavi na ulici ...

Z ukinitvijo teh praznikov in z vzpostavitvijo novih prazničnih dni, kar ureja novi zakon, so skušale oziroma bodo skušale kubanske oblasti uvesti na svojem otoku nove tradicije, nove navade, ki naj izhajajo iz njene stvarnosti, iz njenih razmer, deloma pa tudi na račun njene revolucije. To pa tudi zaradi tega, ker so bili nekateri stari prazniki in nasprotju z njenimi zgodovinskimi tradicijami v nasprotju z gospodarskimi potrebami dežele pa tudi s klimo, kot smo že povedali.

«Če priključimo na pomoč razum — je rečeno v obrazložitvi zakona, s katerim se ukinita božič in Novo leto — pridemo do zaključka, da bi v decembru in januarju ne smeli za nobeno ceno prekiniti svojega delovnega ritma».

In ta obrazložitev je tem bolj sprejemljiva, ker so december in januar, podobno kot tudi februar — mesec karnevala — «zlati meseci» pri proizvodnji sladkorja, oziroma pri sekanju sladkornega trsa, najvažnejše kulture v vsem kubanskem gospodarstvu.

Hkrati je tudi znano, da bo gospodarstvo Kube še dolgo odvisno od večjega ali manjšega pridelka sladkornega trsa, oziroma od večje ali manjše proizvodnje sladkorja. Upoštevajoč potrebe, ki jih vsiljujejo ekonomsko in klimatske nujnosti dežele, pa tudi v želji, da bi se ustvarjala «nova revolucionarna tradicija», je kubanska vlada z zakonom ustanovila le štiri državne praznike, ki jih bodo uradno slavili in ko se ne bodo delalo.

Najpomembnejši državni praznik na Kubi je vsekakor 26. julij — dan nacionalnega upora. Kakor je znano, so na ta dan pred 19 leti revolucionarji Fidela Castra napadli vojašnico «Moncada» v Santiagu in s tem začeli svojo revolucijo.

nekač časa tudi za zabavo. V družini razčiščevanje problemov. TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Če vam bo uspelo zamisel uveljaviti, boste na konju. Prijetna zadeva v družini. SKORPIJON (od 23.10. do 22.11.) Nekoliko površni boste in to vam bo škodovalo. Vest, pismo ali obisk. STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Polvoljne razmere za utrditev gnotne položaja. Prijetno presenečenje s strani ljubljene osebe. KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Čeprav se predstojniki upirajo, za trajanje pri svojem načrtu. Pazite na svoje zdravje. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Perspektive so dobre, celo odlične. Zavihajte rokave in krepko na delo. Uspeh ne bo izostal. RIBI (od 20.2. do 20.3.) Poverili vam bodo nalogo, ki vam bo prišla. Dobili boste nepričakovan obisk.

cijo. Ta praznik se bo slavil tri dni zapored. Ostale tri praznike pa bodo slavili le po en dan in sicer: dan osvoboditve, ko je Fidel Castro zmagovito vkorakal v Havano, nadalje prvi maj, mednarodni praznik delovnega človeka, ter 10. oktober, dan začetka borbe za neodvisnost.

Ostali državni prazniki kot so: «Dan otroka», ki so ga sedaj slavili 6. januarja, ali tradicionalna karnevalska slavlja ter ostale «fies» bodo premaknili na julij, ki je praktično postal mesec vseljenskih slavi, ki se začnejo s 26. julijem, z nacionalnim praznikom vstaje.

B. L.

Danes proti večeru, ob 19.30 bo v stolnici sv. Justa koncert stare božične glasbe, na katerem bodo nastopili domači glasbeniki in tuji gostje in sicer (od leve na desno) Dina Slama na čembalu, sopranistka Hannelore Ludewig, Hans W. Konec, ki bo igral na kljunasti flauti, dudah in ukrivljenem rogu, Miloš Pahor, ki bo igral na kljunasto in prečno flauto, ter Alojzij Mordej pa z violo da gamba

O RAZISKOVANJU RAKA TER O NJEGOVH MOREBITNIH POVZROČITELJIH

Sovjetski izvedenec o vplivu DDT in uspehi 2 nemških znanstvenikov

Bo svetovna zdravstvena organizacija dokončno obsodila DDT? - Fotografija virusa, ki povzroča raka na dojki in tudi pogled v njegovo strukturo - Sabin je navdušen, toda Taro opozarja, da se ne smemo prezgodaj navduševati, ker je preuranjenost lahko zelo nevarna

Dr. Vladimir Turusov je znan medicinski strokovnjak. Sicer deluje kot eksperimentalni patolog na onkološkem zavodu «Blok» v Moskvi, že pet let pa je v Lyonu, kjer v okviru agencije svetovne zdravstvene organizacije (SZO) vodi raziskovanje na področju rakastih obolenj. Preverja tezo, da DDT lahko povzroči raka. Ko so slovitega ruskega strokovnjaka vprašali, ali je DDT zares zdravju škodljiv in če obstaja dejanska zveza med uporabo DDT in rakom, je dr. Turusov odgovoril, da so obsežna raziskovanja na miših neizpodbitno dokazala, da DDT povzroča rakasto obolenje na jetrih. Za enkrat pa je bilo to ugotovljeno le na miših, to se pravi, da to še ne pomeni, da velja isto tudi za druga živa bitja. DDT je sicer jh uporabljal v poljskih, ki jih vodi dr. Turusov, so znatno večje od tistih, s katerimi se človek srečuje v svojem običajnem okolju, razen morda v posebnih primerih, ki je n.p.r. v tovarnah, kjer se izdeluje DDT, kjer je delavec v neposrednem in stalnem stiku s tem sredstvom za učiševanje mrčesa. Majhne doze DDT ne povzročajo raka na miših. Dr. Turusov nadalje meni, da DDT ne škoduje človekovemu zdravju, če gre za majhne doze. V tem primeru tu je ni mogoče govoriti o nevarnosti raka. Rak na jetrih, ki ga povzroča DDT pri miših, pa je v splošnem bolj redek primer.

Ko smo tako prišli do zaključka, da navzvenost DDT v človekovem okolju in seveda v majhnih razmerjih ni nevarna, se postavlja vprašanje, zakaj SZO financira to proučevanje. Na to vprašanje dr. Vladimir Turusov pravi, da DDT koristi človeku, da smo se s pomočjo tega sredstva rešili mnogega mrčesa, da smo se rešili tudi nekaterih nevarnih bolezni, kot na primer malarije. Nadalje dr. Turusov meni, da se DDT še vedno uporablja v velikih količinah, skratka je dr. Turusov pohvalil DDT. In vendar je prav tu postavil tudi svojo negativno oceno. Pogosto se to sredstvo, ki v večjih količinah

vendarle povzroča hudo bolezen na poskusnih živalih, uporablja po nepotrebnem in nekritično, uporablja se v količinah, ki so za potrebe nesorazmerne in od tega nevarnost sredstva, ki bi sicer lahko človeštvu samo koristilo. Zaradi tega danes že ni več koščka zemeljske površine, kjer bi ne bilo DDT. DDT so odkrili v snegu na vrhovih Himalaje, v ledu na Južnem in Severnem tečaju, DDT so odkrili že ribah, pa naj so jih lovili tudi na Tihem oceanu. DDT pa se nabira v človeškem organizmu in bolj prehajamo v «dobo DDT», bolj se količine tega sredstva sedaj kopičijo v človekovem organizmu. Že dojenček začne dobivati prve doze DDT od svoje matere že v sami posteljici, v sami placenti, nato dobiva neke količine DDT iz materinega mleka, pozneje, ko začneja uživati drugo hrano dobiva DDT iz najrazličnejših virov, iz živalske in rastlinske hrane, tako da se v njegovem organizmu količine DDT neustopno večajo, tako da je človek skupno s svojim ambientom z DDT že zasrpljen. Od tod, po mnenju dr. Turusova, pravičnost vprašanja, ali je z njim srčevati že ob rojstvu in še celo pred njim in ne bomo se od njega ločili nikoli, vse do smrti.

Razen tega so se pojavila tudi poročila o kancerogenosti DDT, o čemer se je že veliko govorilo in kar so potrdili tudi konkretni poskusi. Od tod se logično vsiljuje vprašanje, ali bi SZO, pri kateri dr. Turusov vodi ekipo znanstvenikov, ki proučuje ta problem, prepovedala uporabo DDT. Dr. Turusov sicer ni pooblaščen dajati odgovore na takšna vprašanja, vendar meni, da svetovna zdravstvena organizacija tega ne bi smela, ker da je korist od DDT veliko večja kot je nevarnost, ki jo uporaba tega sredstva predstavlja. To se še posebno nanaša na dežele v razvoju.

Ko je govorimo o raku, pa čeprav le posredno v zvezi z enim izmed morebitnih povzročiteljev

te hude bolezni, bomo povzeli še članek, ki govori o tej bolezni iz hamburske revije «Stern». Hamburška revija piše naslednje:

Zaradi posebne tehnike snemanja je dvema znanstvenikom z zavoda za raziskovanje virusov «Max Planck» v Tibingenu nedavno uspelo zelo podrobno posneti virus raka. Virus s premerom ene desetistotinke milimetra sta najprej zamrznila, nato sta napravila njegov odtis in ta odtis postavila pod elektronski mikroskop. Vrhu tega sta Tibingenski raziskovalec dr. Frank in njegov sodelavec dr. Nermt, «pogledali» celo v njegovo notranjost, v strukturo virusa. Zamrzle bloke, ki so vsebovali na milijone virusov raka, sta razbila in s tem razcepila tudi posamezne viruse. Prvič v zgodovini raziskovanja raka je bila na ta način fotografirana tudi sama struktura virusa.

Do tedaj brezuspešno raziskovanje in iskanje povzročiteljev raka je doživelo prelomnico pred dvema letoma, ko so povzročitelja raka odkrili v neki kokošji jajni. Pred svetovno znanstveno javnost je tedaj stopil mlad ameriški znanstvenik iz Wisconsin Howard Temin s koncepcijo, ki se je na prvi pogled zdelo avanturistična. Ameriški znanstvenik je praktično rekel naslednje: «Povzročitelj raka so virusi, ki se v svojem delovanju poslužujejo z nam doslej še neznanim trikom». Kakšen je ta trik, je Temin pokazal na svojem poskusu s koščkim virusom levkemije. Virus raka po Teminovi danes že splošno sprejeti teoriji ne uničuje napadene celice, pač pa vnaša povzročitelja nerada v njeno dedno maso. Zato se motnje ne kažejo takoj, pač pa ostanejo latentne tedne, mesece, leta, celo desetletja, praktično vse do tedaj, dokler iz kdo ve kakšnih razlogov odprna moč celice ne oslabi, ne odpove.

Doslej so že večkrat namenoma povzročili rakasto obolenje pri živalih s tem, da so jim vbrizgali viruse. Na človeku, logično, teh poskusov ne moremo delati. Toda že danes je gotovo, da so virusi povzročitelji vrste rakastih obolenj na človeku. Ti virusi prav gotovo imajo veliko vlogo na primer pri levkemiji, pri raku sečnega mehurja, pri kostnem raku, pri raku vezivnega tkiva itd. Eden izmed virusov, za katerega danes že ni več nobenega dvoma, da povzroča rakasto obolenje, je virus raka na dojki. Odkrili so ga v materinem mleku že davno prej, preden so se pojavili simptomi bolezni. Pomejše so njegovo dedno maso odkrili v obolenem tkivu dojke.

V obsejni študiji je grupa ameriških znanstvenikov z dr. Solom Spiegelmannom na čelu analizirala materino mleko več sto žensk. Izkazalo se je, da je bil virus raka dojke navzven v mleku 60 odstotkov žensk, od katerih je nekdo v družini bolehal za rakom dojke, pa čeprav pri teh ženskah ni bilo še nikakršnih znakov bolezni. Pri raziskovanju mleka žensk, pri katerih pa ni bilo v družini nobenega primera raka, so znake te bolezni odkrili le v petih odstotkih primerov.

Doslej še ni pojasnjeno, ali otrok podeduje viruse raka po materi. Neki poskusi, ki so jih izvedli na živalih, so pokazali, da obstajata dva načina prenosa virusa: pri miših je bilo zagotovo ugotovljeno, da se virus raka na dojki z materinim mlekom prenaša na mladiče, nadalje se pri miših more zgoditi celotno, da se takšen virus najde že v materinem jajčecu ali v semenu.

Čeprav so ta odkritja dokaj

neprijetna, so za znanstvenike pomembna, ker usmerjajo v novo možnost obrambe. Če se nekoč dokončno zve in dokaže, da je virus povzročitelj raka na dojki, je možna tudi borba proti takšnemu virusu in sicer s cepivom. In v nekaterih laboratorijih že pripravljajo takšno cepivo, pa čeprav bo treba na rezultate še dolgo čakati.

Sloviti znanstvenik Albert Sabin, kateremu se moremo zahvaliti tudi za cepivo proti otroški parali, tudi deluje na tem področju. Nedavno je izjavil naslednje: «Prišli smo do razumljivega rezultata, ki je prelep, da bi bil resničen». Mnogi so to izjavo tolmačili kot vest, da je že napravljeno cepivo, toda eden od njegovih sodelavcev, dr. Taro, je koj opozoril, da so ti upi preuranjeni.

Ena izmed ulic starih Pompejev

Radio V

ČETRTEK, 4. JANUARJA 1973

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Slovenski razgledi; 18.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditelje; 18.30 Nove plošče resne glasbe; 19.10 Ikonografski motiv sv. treh kraljev; 19.25 Pisani balončki; 20.00 Sport; 20.35 Radijska igra; «Napoleon na kosilu in večerji»; 21.30 Zabavni orkester; 21.45 Skladbe davnih dob; 22.05 Zabavna glasba.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Jutranja glasba; 8.00 Popevke; 8.40 Oddaja za otroke; 9.00 Stare skladbe; 10.00 Od melodije do melodije; 11.15 Ansambel Mescoli; 11.30 Orkester La Vera Romagna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Turistične beležke; 14.15 Plošče; 14.35 Juke box; 15.00 Radijska šola; 15.20 Plošče; 16.40 Vrstijo se pevci lahke glasbe; 17.00 Mladinski klub; 17.45 Primorski kulturni ustvarjalci; 18.00 Juke box; 19.00 Male skladbe; 19.30 Pretnos RL; 20.00 Glasba v večeru; 20.40 Orkester v noči; 21.00 Radijski oder; 22.00 V domači diskoteki; 22.35 Slovenski trio.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.00 Popevke; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Plošče; 14.10 Četrti program; 15.10 Glasba za mladino; 17.05 Pisan spored; 19.10 Ekonomsko - sindi-

kalna panorama; 20.20 Prisluhnimo spet; 21.15 Operetni program; 21.45 Doba katedral; 23.10 Koncert.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Orkestri; 8.59 Pred nakupi; 9.50 Radijska nadaljevanka; 10.05 Nove ital. pesmi; 12.40 Alto gradimento; 13.35 Sprehod med notami; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Plošče; 15.40 Glasbeno - govorni spored; 17.30 Poselna reportaža; 17.45 Telefonski pozivi; 22.43 Merimice; Colomba; 23.05 Francoske popevke.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Na danšnji dan; 8.10 Glasbena matejina; 9.05 Čarobna noč v prodajalni instrumentov; 9.35 Mali pevski sestavi; 12.00 Pri vas doma; 11.00 Aktualnosti; 12.10 Koncertni drobci; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 «Mladina poje»; 14.30 Sestane instrumentov; 14.40 Med šolo, družino in delom; 15.40 Sučita in burleska; 16.00 «Vrtljaki»; 16.40 Naš podlistek H. Borgman; Ukaži, Karolina; 17.10 Koncert po željah; 18.00 Aktualnosti; 18.15

Siromastvo v prebogati Ameriki

WASHINGTON, 3. — Da bi neko ameriško družino smatrali za siromašno, ne sme imeti več kot dva milijona in pol lir dohodkov na leto. Ker so dohodki 2.500.000 lir pri nas že čedni dohodki, iz gornjega izhajata dva zaključka: predvsem da je pojem siromastva različen, kajti ponekod siromastvo pomeni lakoto, mraz, pomankanje oblačila in slabo stanovanje, drugod, npr. v ZDA pa je nekdo siromak, če ne more imeti življenjske ravn, o kateri nekdo drugo po svetu komajda sanja. Druga ugotovitev, ki izhaja iz gornjega, je ta, da so življenjski stroški v ZDA neprimerno višji kot so pri nas in da je zato povsem zgrešeno meriti bogastvo ali siromastvo po tem, koliko lir nanese dolarska plača nekega Američana.

Ko smo tako dolocili ti dve razliki se vrnilo k stvari: Zvezno ministrstvo za delo je za letošnje leto dolocilo za «najnižjo raven» dohodkov, ki so na meji siromastva, 4.200 dolarjev za štiričlansko družino v mestu, na podeželju pa raven 3.575 dolarjev.

Zvezno ministrstvo za delo izda vsako leto poseben «dekret», s katerim doloci «najnižjo raven», na osnovi katere imajo siromašne družine pravico do raznih podpor. Da je v sicer bogatih ZDA takih družin veliko, je že pred leti poudaril pok. predsednik John Kennedy.

Davek ekonomskemu razvoju

MEXICO CIUDAD, 3. — Za onesnaženi zrak, vodo in okolje nasploh, pravijo, da je to znak ali merilo razvitosti neke dežele. Če to do neke meje drži, ker ima industrializacija tudi svoje tovrstne posledice, ni nujno, da je visoka raven onesnaženja okolja dejansko tudi znak razvitosti neke dežele. O tem nam drastično priča primer Mehike. Mehika je razmeroma siromašna ali vsaj nerazvita dežela, ki je šele na poti k industrializaciji. In vendar so v Mehiki področja, kjer je tisto malo industrije, kar je nastalo doslej, napravilo že velikansko škodo. V nekaterih predelih Mehike so izumrle številne vrste metuljev, ptic in drugih živali, tudi znana «puma». Študija, ki jo je napravila direkcija za floro in favno na ministrstvu za kmetijstvo in živinorejo, pravi, da v dolini Mehike se sesede na dan do 8.000 ton «trdnih» odpadkov iz raznih dejavnosti, od industrijskih, od trgovskih in gospodinjstvih, smog pa prihaja iz dimnikov tovarnih, zasebnih stanovanj ter izpušnih cevij avtomobilov, pa je skrčil vidljivost od nekdanjih 12 na sedanja dva kilometra.

Morda bo kdo pri vsem tem dodal, da je marsikje veliko huje. O tem ni nikakršnega dvoma. Toda v razmeroma slabo razviti Mehiki je že samo to vzbudilo tolikšno zaskrbljenost, da so za dneve od 15. do 19. januarja sklicali v prestolnici vsedravno konferenco, na kateri nameravajo razpravljati o nujnih ukrepih, ki jih bo treba podvzeti, da se prepreči še hušje posledice. Posebno velja to za mestna področja ter za področja, koder nastaja industrija.

ITAL TELEVISIONA

12.30 Poljudna znanost; 13.00 Sever klice Jug; 13.30 Dnevnik; 14.00 Ital. kronike; 17.00 Program za mladino; 17.30 Dnevnik; 17.45 Od božiča do Novega leta; 18.45 Sindikalno - ekonomski problemi; 19.15 O Charlieju Chaplinu; 19.45 Sport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 H. de Balzac; «Il giglio nella valle»; 22.00 Obiljubljena dežela; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

18.30 Protestantizem; 18.45 Te denška oddaja o judovski kulturi; 21.00 Dnevnik; 21.20 Rischiatiut to; 22.35 Kulturni pregled.

JUG. TELEVISIONA

18.15 Obzornik; 18.30 Družina Jehu film; 18.55 Sedem mrtvih; 19.45 Risanke; 20.00, 22.25 TV dnevnik; 20.35 Četrtkov razgled; 21.25 V. Petrovič; Popje z ožganega grma; 22.15 W. A. Mozart; Così fan tutte.

KOPRSKA BARVNA TV 20.00 Risanke; 20.15 Poročila; 20.30 Angel v ringu - film; 22.00 Ski Amerika, športni film.

TRETJA PRIREDITEV NOVOLETNE SKAKALNE TURNEJE

Bočkov: presenečenje v Innsbrucku

Kljub drugemu mestu je vzhodni Nemec Rainer Schmidt na skupni lestvici trdno v vodstvu - Jugoslovani poprečni - Norčič na 33. mestu

INNSBRUCK, 3. — Veliki in ne prikriti sen Rainerja Schmidta je propadel že na tretji preizkušnji nove letošnje skakalne turnee: v Innsbrucku ga je namreč povsem nepričakovano premagal mladi sovjetski reprezentant Sergej Bočkov, ki je tako poskrbel, da bo tudi letošnja tradicija obveljala, da vedno se je namreč zgodilo, da je en skakalec povsem prekašal ostale (in Schmidtovo slavje ni v dvomu), da pa mu ni uspelo zmagati na vseh štirih skakalnicah.

Sploh pa je bil vrstni red na tej tretji tekmi zelo čuden in navzkrižno s predvidevanji. Vzhodnoslovenska ekipa tokrat ni dosegla takega zmaganja kot v prejšnjih preizkušnjah, saj je v prvem delu preko Netzerja, Beckenbauerja in Müllerja dala vtihi, da se lahko enakovredno kosajo z nasprotnikom, v nadaljevanju pa je bila premoč treh tolikšna, da je samo izredni belgijski vratar, Pjotr laško obdržal rezultat pri 0:0. Ekipa treh (v glavnem sicer Avstrijci), pa je sado svoje premoči dobila v drugem delu, ko je Zoff, ki je nadomestil Pjotra, že v drugi minuti klonil po lepem prodoru Bobbyja Charltona, katerega predreje je z glavo preusmeril v vrata Danca Jensen. V 69. pa je ob skupni krivdi obrambe Stein zaključil prodor, ki sta ga izvedla Bell in Moore in s komaj metra razdalje premagal nemškega Zoffa. Ekipa treh je lahko le minuto pred koncem zmanjšala razliko, toda Müllerjev strel iz dobrega položaja je švignil meter od vrata. To pa je bil konkretno edini nevaren strel te ekipe, z izjemo izrednega prostega strela, s katerim je v 32. minuti Netzer zadel drog. Pred samo 20.000 gledalci je tekmo sodil Anglež Burtenshaw. Postavi sta bili naslednji:

NOGOMET

SINOČI V LONDONU

Enkrat toliko »trije«
boljši od »šestih«

LONDON, 3. — Reprezentanca treh (V. Britanije, Irske in Danske, to je novih članov EGS) je sinoči v prijateljski tekmi odpravila s čistim 2:0 (0:0) ekipa »šestih« to je starih članov evropske gospodarske skupnosti. Kljub temu da sta bili obe ekipi zbrani na hitro roko in torej precej neigralni, je bilo videti predvsem v prvem polčasu številno lepih potez. Ekipa šestih, katere temeljni igralec je prispevala Nemčija, je v prvem delu preko Netzerja, Beckenbauerja in Müllerja dala vtihi, da se lahko enakovredno kosajo z nasprotnikom, v nadaljevanju pa je bila premoč treh tolikšna, da je samo izredni belgijski vratar, Pjotr laško obdržal rezultat pri 0:0. Ekipa treh (v glavnem sicer Avstrijci), pa je sado svoje premoči dobila v drugem delu, ko je Zoff, ki je nadomestil Pjotra, že v drugi minuti klonil po lepem prodoru Bobbyja Charltona, katerega predreje je z glavo preusmeril v vrata Danca Jensen. V 69. pa je ob skupni krivdi obrambe Stein zaključil prodor, ki sta ga izvedla Bell in Moore in s komaj metra razdalje premagal nemškega Zoffa. Ekipa treh je lahko le minuto pred koncem zmanjšala razliko, toda Müllerjev strel iz dobrega položaja je švignil meter od vrata. To pa je bil konkretno edini nevaren strel te ekipe, z izjemo izrednega prostega strela, s katerim je v 32. minuti Netzer zadel drog. Pred samo 20.000 gledalci je tekmo sodil Anglež Burtenshaw. Postavi sta bili naslednji:

Ekipa »Treh«: Jennings (Irska), Storey (VB), Hughes (VB), Bell (VB), (po 75. min. Olsen, Dan.), Hunter (VB), Moore (VB), Lorrimer (Škot.), Giles (Eir), Stein (Škot.), B. Charlton (VB), Jensen (Dan.), (po 55. min. Ball, VB).

Ekipa »Šestih«: Piot (Bel.), (po 46. min. Zoff, It.), Tresor (Fr.), (po 46. min. Sturber, Niz.), Vogts (Nem.), Blankenburg (Niz.), Beckenbauer (Nem.), (po 46. min. Kroll, Niz.), Neeskens (Niz.), Grabowski (Nem.), Van Hanegan (Bel.), (po 46. min. Pilot, Luks.), Müller (Nem.), Netzer (Nem.) in Berreta (Fr.).

SMUČANJE

ZARADI NEVARNE PROGE

Veleslaloma včeraj
v Mariboru ni bilo

MARIBOR, 3. — Ženski veleslalom v Mariboru, veljaven za svetovni pokal, so danes odpovedali. Žirija je sprejela to odločitev, potem ko so reprezentance Avstrije,

da je tekmovalje potekalo v zelo slabih snežnih in sploh vremenskih razmerah. V gosti megli in v drugi polovici tekmovalja pod močnim dežjem je bilo 10.000 gledalcev pričakovati nepravilnemu poteku, v katerem se je stanje skakalnice precejkrat spremenilo in tako vplivalo na rezultate posameznikov. Vsi namreč so bili na vsak način v drugi polovici vrstnega reda in so skakali v majhnih časovnih presledkih, kar je torej nekoliko izenailo tekmovalne razmere, predvsem pa prispevalo k napetosti tekmovalja, saj se je v zadnjem delu lestvice tudi na prvih mestih stalno menjavala. Poljak Pawlušak je bil dalj časa v vodstvu, nato pa ga je dohitel Wolf. Oba sta zabeležila do tedaj najdaljši skok v drugi seriji, to je 86 m. Prvi, ki ju je prehitel, je bil švicar Steiner, ki je skočil 89 m daleč, nato pa je Rainer Schmidt

z znakom 91 metrov postavil svojo kandidacijo za prvo mesto. Kasaja in Aschenbach sta mu sledila s krajšima, toda tehnično popolnejšima skokoma, ki pa jima nista zadostovala, da bi nadoknadila zaostanek iz prve serije. Bočkov pa, ki je bil po prvem skoku v vodstvu, je dosegel meter manj, bil pa še enkrat brezhiben, kar je preprečilo sodnike, da so mu vseeno pripisali večje število točk in s tem zmago.

Jugoslovani so bili tudi tokrat precej poprečni, kot je že bil predvidel po televiziji Mesec, ki je napovedal dobre rezultate le v Bischofshofnu. Najboljši je bil tokrat Norčič, ki se je po neuradnih računih uvrstil na 33. mesto. Štefančič pa je bil po tem vseh 37. Pudarjan in predvsem Mesec sta močno zaostala, mladi Loštrek pa je kljub slabim uvrstitvi zelo zadovoljil z drugim skokom, ko je zabeležil znakom 84 metrov.

Vrstni red skokov v Innsbrucku:

1. Bočkov (SZ) (89,90) 231,1 točke
2. R. Schmidt (NDR) (88,91) 228
3. Aschenbach (NDR) (88,88) 224,4
4. Steiner (Švi.), 5. Schmidt (Švi.), 6. Kasaja (Jap.), 7. Kaeyhko (Fin.), 8. Pawlušak (Pol.) in Wolf (NDR), 10. Itagaki (Jap.).

Vrstni red po treh preizkušnjah:

1. R. Schmidt 649,1
2. Aschenbach 665,7
3. Wolf 642,3
4. Bočkov 640,8
5. Glass 636
6. W. Steiner 631,5
7. Kampf 630,6

V ekipni lestvici vodi še naprej NDR, druga pa je sedaj Švica.

NOGOMET

LONDON, 3. — Mlada angleška nogometna reprezentanca je premagala enako nizozemsko ekipo s 3:1.

BARLETTA, 3. — Pietro Mennea, italijanski prvak v tekni na 200 m in bronasta kolajna z letošnjih olimpijskih iger, ne bo več nastopal za svoje domače društvo Avis Barlettina. Verjetno bo odšel nastopati za ekipo karabinjerjev v Bolognii ali pa za Fiamme Gialle v Rimu.

OBVESTILA

SPDT sporoča, da v nedeljo, 7. januarja zaradi pomanjkanja snega ne bo smučarskega tečaja.

Športno društvo Breg obvešča, da je vpisovanje za izlet v Kranjsko goro zaključeno. Odkhod avtobusa bo v soboto, 6. januarja ob 6. uri pri Krizcu pod Dolino. V primeru, da ne bi bilo snega v Kranjski gori, bodo izletniki odšli na Nevejsko sedlo.

Zmagovalec smučarskih skokov v Innsbrucku je bil Sovjet Sergej Bočkov

FRAN ERJAVEC
1934 - 1987
PRIRODOSLOVEC
IN PISATELJ

KLUB STARIH
GORIŠKIH ŠTUDENTOV
1972

To je splošen in seveda ne do kraja dosleden popis 15 spominskih obeležij (od tega 13 spominskih plošč, 1 spominskega zidka s ploščo, 1 spomenika z doprpnim kipom in podstavkom) in z odkritji le-teh zvezanih slovesnosti.

K temu pa je treba dodati še tisto drugo delo starih goriških študentov, ki ima poleg kulturnega in vzgojnega pomena predvsem lep pieteten značaj. Tako je jeseni leta 1967 klub poskrbel, da je bil nagrobni spomenik pesnika Simona Gregorčiča na gričku pri Sv. Lovrencu očističen in pomlajen njegov napis, skrbno urejen pa tudi sam pesnikov grob. Naslednje leto so grob še prekrili s ploščo.

Poleti 1968, sta F. Gorič in J. Žigon v družbi Justa Vižintina in Zigonovega sina Janka obiskala grob dr. Karla Lavriča v Gorici. Prvotni daljši slovenski napis je bil na nagrobniku prevečen z neko cementno maso, vidno je bilo samo Lavričovo ime. Klub je poskrbel, da je izvirni napis spet zabeležen, pri goriški občini pa so s pomočjo tedanjih slovenskih odbornikov dosegli, da ni bilo treba več plačevati grobnine za grob javnega in političnega delavca, voditelja goriških Slovencev v prejšnjem stoletju. Podobno je bilo z nagrobnikom Frana Erjavca na istem pokopališču. V dobi fašizma so namreč z nagrobnika zbrisali Gregorčičove posvetilne verzice in tudi tu so jih dali študentje na novo vklesati. Na istem spomeniku so tudi dopolnili besedilo Ferilovih, zavedne družine, od katere je izhajala Erjavčeva žena. Studentje so menili, da mora tudi na grobu Andreja

Tako je prispel na cilj zmagovalac letošnjega polnočnega Silvestrovega teka v Sao Paulu manj znanj kolumbijski atlet Victor Mora

KOŠARKA

TEDENSKI PREGLED

V NEDELJO SE BODO ZOPET ZAČELA
RAZNA KOŠARKARSKA TEKMOVANJA

V preteklih dneh so naši košarkarji odigrali le nekaj tekem slovenskega naraščajniškega prvenstva

Dejavnost v okviru federacije je bila prekinjena zaradi praznikov. V tekni je bilo le slovensko prvenstvo.

D liga

Borovi so v tem prvenstvu še vedno brez točk. Igralci so te dni zaradi praznikov prekinili treninge. Vseeno pa so prejšnjo soboto izkoristili priložnost, da so se udeležili turnirja na Anhovem, kjer so se tudi zadovoljivo izkazali.

S trenerjem Marijem smo pokramljali:

«Mislite, da je zadovoljiv nastop v Anhovem znak dobre forme moštva in je zato mogoče upati na uspešnejše izide tudi v prvenstvu?»
«Mari: Upam, da je tako. Na tem turnirju smo res igrali tako, kot bi jaz hotel, in sicer: sproščeno v napadu, odločno v obrambi. Predvsem pa smo izkoristili tudi protinapad, kar se prej ni tako pogosto dogodilo.»

Kako bi lahko ocenili dosedanje nastope ekipe v D ligi?

«Pri oceni naših nastopov v D ligi moramo upoštevati dva faktorja, ki sta nekateno vplivala na

moštvo. Prvič: ekipa je zelo mlada in zato neizkušena; drugič: prvenstvo smo začeli praktično brez predprvenstvenih nastopov. Torej, ekipa šele sedaj bolj razumno igra.»

«Je še kakšna možnost za reset pred izpadom?»

«Gotovo se ne bomo predali usodi. Skušali bomo izkoristiti vsako priložnost. V primeru, da ne bomo uspeli, pač to pomeni, da so drugi boljši od nas.»

LESTVICA

Crick VE in Sanson VE 10, Virtus PD, Hannibal in Don Bosco 8, Pro Pace PD in Ciancolori 6, Treviso, CUS PD, Jesolo VE in Fiamma 4, Bor TS 0.

PRIHODNJE KOLO (7. 1. 73)

Hannibal — Treviso, Bor — Don Bosco (17.00), Ciancolori — CUS Padova, Crick VE — Pro Pace PD, Fiamma PD — Sanson VE, Jesolo — Virtus PD.

Mladinci

Košarkarska zveza je končno objavila uradno lestvico mladinskega prvenstva. Bor je, žal, na zadnjem mestu brez točke. Tudi v zadnjem kolu so namreč »plavili« zgrebali in sicer proti ekipi Ferroviaria.

LESTVICA PO 6. KOLU

Lloyd	6	6	0	520	355	12
Adriatico	6	5	1	440	401	10
POM	6	4	2	499	407	8
Spilügen	6	4	2	447	405	8
Ardita	6	4	2	447	405	8
Radici						
Arte B	6	4	2	384	366	8
Italsider	6	3	3	411	386	6
Tigers	6	2	4	419	430	4
Ferroviario	6	1	5	351	441	2
Itala						
Gradišče	6	1	5	284	428	2
BOR	6	0	5	367	503	0

PRIHODNJE KOLO (7. 1. 73)

Italsider — Itala, Ferroviario — Tigers, Radici Arte B — POM, Spilügen — Ardita, Bor — Lloyd Adriatico (sobota 6. 1. 73 ob 11.00).

Slovensko prvenstvo

Se eno kolo in zaključil se bo prvi del slovenskega naraščajniškega prvenstva, ki ga prireja Združenje slovenskih športnih društev v Italiji.

Po predvidevanju je borba za osvojitve prvega mesta stvar Bora in Poleta, ki se bosta prav v zadnjem kolu spoprijela v odločilni tekmi. Tudi za določitev zadnjega v lestvici bomo morali čakati na zadnje kolo, ko se bosta pomerila Sokol in Kontovel. V lestvici najboljših strelcev je prevelj prvo mesto Karel Ražem, ki je v zadnji tekmi proti Sokolu dosegel 37 točk, kar je rekord v tem prvenstvu.

Glabrščka, na viškem pokopališču v Ljubljani stati znamenje,

ki bo ljudem sporočalo, kdo je mož, ki tam počiva in kakšne zasluge ima za narod. Zato so sklenili, da se mu napravi nagrobni spomenik. V torek 27. oktobra 1971 je bil nagrobnik z napisom že postavljen; ob 15.30 so klubovci priredili spominsko žalno svečanost. Prišla je tudi Gabrščkova hčerka Nada z drugimi sorodniki in prijatelji. Zbranim je spregovoril France Gorič, ki je pokojnega Gabrščka osebno poznal in mu bil prijatelj; v daljšem govoru je orisal veliko in plemenito delo Andreja Gabrščkega publicist Albert

Jutri: NOVA NADALJEVANKA

KAKO JE MUSSOLINI PRIŠEL NA OBLAST

POHOD NA RIM 1922

Po lanskem petdesetletnici - Starejšim bralcem: da ne pozabijo, mlajšim pa v pouk in opomin.

Reje, tolminski rojak. Prebral je tudi govor dr. Frana Vatoveca, ki pa se svečanosti ni mogel udeležiti.

Klub starih goriških študentov bo šel v zgodovino kot nenavaden in spontan kulturni dejavnik; s svojim že doslej opravljenim delom si je zagotovil neminljiv spomenik.

KONEC

PODATKI Z 2. DEŽELNEGA ZASEDANJA O ŠPORTU IN REKREACIJI

Naloge športne medicine
so danes zelo zahtevne

Športni zdravnik se srečuje danes z vrsto najrazličnejših vprašanj iz raznih zdravstvenih ved

Videmski predstavnik združenja športnih zdravnikov dr. Celso de Carli je govoril o medicini in športu. Njegov referat je bil najkrajši na vsem zasedanju, krajši celo od mnogih posegov v diskusijo, vseboval pa je vse podatke, ki jasno ponazarjajo naloge, ki jih ima medicina v športu.

Podatke o športni medicini imamo že od starih Egipčanov. Na Kitajskem, v Grčiji in v Indiji so poznali naloge medicine pri športu že pred več tisočletji. Za to se je zanimal Pitagora; Hipokrat je na vedel načela za zdravo življenje; stari Rimljani so potrošili ogromno denarja za gradnje telovadnic in toplice. Šele po prvi svetovni vojni pa je postal šport tudi družbena dejavnost in zanj se je začela resno

zanimati tudi medicina.

Zanimanje za šport pa ni le naloge športnega zdravnika. Tudi šolski zdravnik, splošno zdravnik in zdravnik v tovarni morajo biti seznanjeni z razvojem športa. Športna medicina ni zato veda zase, ampak je praktična uporaba medicinske vede. Glede na pomen, ki ga ima šport pri današnjem človeku, so naloge medicine v telovadnici in tudi v šoli zelo zahtevne.

Ne smemo zamenjati telesne vzgoje s športno medicino. Namen telesne vzgoje je, da skrbi za zdravje in za ohranjanje dobre forme telesa, športna medicina pa mora usmeriti mladega človeka k tisti športni panogi, ki je zanj najprimernejša. Skupen namen obeh pa je, da izboljšata človekovo zdravstveno stanje.

Športna medicina stalno napreduje po vsem svetu in ni več le sredstvo za telesno pripravo, temveč je zelo važen družbeni dejavnik. Treba je zato pripomniti k strokovnemu izpopolnjevanju športnega zdravnika; on pa se mora stalno povezovati z drugimi medicinskimi vedami, da bi lahko uspešno reševal vse pomanjkljivosti in poškodbe, ki lahko nastanejo v športnem udejstvovanju. Stalno izpopolnjevanje je predpogoj za vsakega zdravnika, ki se želi posvetiti športni medicini.

Športni zdravnik se mora pri svojem delu spoprijeti z najrazličnejšimi vprašanji, ki zajemajo druge medicinske vede. Za to mu ne zadostuje strokovna priprava, ampak mora biti tudi psihološko pripravljen. Njegov poklic mu nalaga veliko odgovornost, saj mora usmerjati mladino, predvsem ubesedniške, k taki športni panogi, ki bo najprimernejša za njihovo starost, spol, postavbo in tudi duševnost. Zelo važno je, da zdravnik ugotovi, ali je mlad človek, ki stoji pred njim primernejši za gojenje ekipega športa, ali pa za udejstvovanje posameznika. Da bo to ugotovil, mora slediti na treningih in na tekmah, mora pa tudi slediti njegovemu obnašanju v družbi itd. Posluzevati se mora najrazličnejšim pripomočkom, predvsem specializiranih medicinskih sredstvih. Ni res, da trening vedno pravilno razvija

NOGOMET

TEDENSKI PREGLED 2. AL

Zopet skromen dobiček
slovenskih enajsteric

Vesna je remizirala doma, Primorje zgubilo, Breg in Zarja pa zaradi slabega vremena nista igrala

2. AMATERSKA LIGA

V nedeljo so odigrali predzadnje kolo zimskega dela prvenstva. Kljub vetru in mrazu so redno odigrali vse tekme, medtem ko sta obe sobotni srečanja, Breg — Flaminio in Zarja — Fogliano, odpadli zaradi močne burje.

Po nedeljskem kolu je spet prišlo do sprememb na vrhu lestvice, kjer vodi sedaj popolnoma osamljena ekipa Inter SS, ki je v napetem dvoboju premagala Muggesana. Tržačanom sledi na lestvici ekipa Isonza, ki je po enem mesecu zopet prišla do zmage, in to na račun Portualeja. Na tretjem mestu sta Muggesana in Sagrado, ki je s čistim izidom premagal ekipo Aurisina.

Tudi na dnu se je položaj nekoliko razjasnil, čeprav ekipe, ki so na sredini lestvice, še ne morejo nastopati brez skrbi, saj bi jih en sam spodralaj znova potisnil na dno razpredelnice.

Nedeljski zavrtljaj ni bil uspešen za naše enajsterice. Breg in Zarja sta bili prisiljeni k počitku, Vesna pa je na domačem igrišču tudi proti Libertasu s Proseka osvojila eno točko, čeprav so Križa-

ni že po 25 minutah vodili z 1:0. Vratar Vesno Rado Tenze pa je po 521 minutah nepremagljivosti klonil zaradi enajstmetrovke. Vesna pa je kmalu nato zastrejala enako priložnost (četrti neizkoriščena 11-metrovka v tem prvenstvu) in si s tem zapravila zmago. Primorje je klonilo na domačih tleh proti Libertasu. Prosečani so v tej tekmi povsem razočarali in zato nimajo opravičila za poraz.

Lestvica je sicer po tem kolu še bolj nepopolna kot prej. Flaminio, Breg in Libertas Prosek morajo odigrati po dve zaostali tekmi, Fogliano, Zarja, Primorje in Libertas Trst pa po eno.

IZIDI: Inter SS — Muggesana 2:0, Isonzo — Portuale 1:0, Vesna — Libertas P. 1:1, S. Canciano — Campanelle 1:0, Breg — Flaminio neod., Zarja — Fogliano neod., Primorje — Libertas T. 0:1, Sagrado — Aurisina 4:2.

LESTVICA: Inter SS 19, Isonzo 18, Muggesana in Sagrado 17, S. Canciano 16, Fogliano in Campanelle 15, Primorje in Vesna 14, Zarja 12, Breg in Portuale 11, Flaminio 10, Libertas T. in Aurisina 9, Libertas P. 7.

PRIHODNJE KOLO: Libertas T. — Isonzo, Muggesana — Vesna, Libertas P. — Breg, Fogliano — Inter SS, Aurisina — S. Canciano, Portuale — Sagrado, Flaminio — Zarja, Campanelle — Primorje.

V skupini »D« je nedeljski zavrtljaj potekal in znamenju premoči vodečih enajsteric, saj so vse štiri ekipe, ki se potegujejo za naslov zimskega prvaka, zmagale. Standerška Juventina pa je spet okusila grenkobo poraza na domačih tleh.

Za moštvo je to peti poraz v prvenstvu, ki ga je sicer začela dobro in v njem precej obetljivo. Sedaj je očitno, da je ekipa v krizi, saj postaja njen položaj na lestvici vedno bolj vzemirljiv.

IZIDI: San Rocco — Torranese 0:1, Juventina — Ziracco 1:2, Estudine — Pro Farra 0:1, Villanova — Aurora 1:1, Vetroresina — Valnatisone 0:2, Cividalese — Natissone 1:0, Audax — Lucinico 0:1, San Marco — Piedmonte 2:1.

LESTVICA: Pro Farra in San Marco 21, Torranese in Cividalese 19, Lucinico 17, San Rocco 15, Natissone in Ziracco 14, Piedmonte in Estudine 13, Juventina 12, Audax in Valnatisone 11, Aurora 9, Villanova 8, Vetroresina 5.

PRIHODNJE KOLO: Lucinico — Juventina, Torranese — Estudine, Pro Farra — Vetroresina, Natissone — San Rocco, Piedmonte — Villanova, Ziracco — San Marco, Valnatisone — Cividalese, Aurora — Audax.

človeka. S treniranjem se pri človeku lahko stopnjujejo napake in pomanjkljivosti in tedaj je nujno potrebna prisotnost športnega zdravnika.

Športni zdravnik mora tudi pomagati tekmovalcu, da doseže večje uspehe, predvsem s tem, da sledi njegovemu duševnemu stanju med treningom. Za zdravje je nevarno, če prevlada tekmovalčeva trdna volja. Ko tekmovalec občuti utrujenost, želi kljub vsemu doseči večji uspeh in ne preneha. To lahko povzroči v njegovem telesu nesorazmerje in v tistem trenutku mu mora priskočiti na pomoč prav športni zdravnik.

Šport ni le urjenje mišic, ampak tudi tekma volje, misli in uma. Športni zdravnik torej ne sme skrbeti le za telo, ampak mora koordinirati delo vseh teh dejavnikov ter preprečiti, da preutrujenost ali »divistična« miselnost ali želja po takojšnjih rezultatih povzročijo nepredviden neuspeh, ki bi lahko resno pojeval nadaljnje življenje športnika.

Država in dežele morajo torej pomagati tej tako važni družbeni vedi; pomagajo pa ji lahko s tem, da prireajo izpopolnjevalne tečaje za športne zdravnike in da ustanovijo več medicinskih — športnih središč, opremljenih z vsemi najnovjšimi znanstvenimi pripomočki.

Pregled

športa
v letu 1972

5.

KONJSKI ŠPORT

V tem športu sta izstopala Nelson Pessoa, zmagovalca na 11 tekmovanjih za veliko nagrado, in komaj Askani, izredni premagovalec ovir.

Rezultati, ki sta jih dosegla ta dva v teku sezone, pa niso izpolnili pričakovanj na olimpijskih igrah, kjer je bil med zmagovalci tudi Italijan Mancinelli. Ekipno so se najbolje odrezali Nemci. Na splošno pa so rezultati münchenskih olimpijskih iger povsem spremenili lestvico z mehiških iger.

Svet konjskega športa je močno pretresla vest, ki grozi, da bo povsem spremenila potek športnih dogajanj v tej panogi: ustanovili so namreč skupino poklicnih tekmovalcev, med katere so, baje, pristopila že mnoga znana imena, katerim naj bi v kratkem sledila še druga, saj ponujajo za podpis organizatorji visoke nagrade (do 6 milijonov lir).

VESLANJE

Vzhodna Nemčija je v samem vrhu svetovnega vesla

ZARADI RASTOČEGA ŠTEVILA ŽRTEV V VRSTAH »KATOLIŠKEGA« DELAVSTVA

Severnoirski sindikati pripravljajo enoten nastop delavcev proti nasilju

Lord Whitelaw je nastopil proti protestantskim polvojaškim organizacijam: možen odpoklic vojske iz katoliških četrti

BELFAST, 3. — Med zadnjimi dogodki v Ulstru izstopata dva, ki sta po svojih značilnostih zelo pomembna. Na eni strani gre za nekoliko drugačen prijem angleških oblasti pri izvajanju politike v Severni Irski, na drugi strani pa za razredno angažiranost severnoirskih sindikatov.

Stališče londonske vlade je bilo v preteklosti precej jasno. London je podpiral severnoirske protestante, ki so izkazovali svojo lojalnost do angleške države skozi vsa zadnja stoletja. Močan porast gverile, ki jo vodi IRA (republikanska vojska za osvoboditev Severne Irske in njene priključitve k Irski republiki), kateri avtonomna vlada Severne Irske (prezčno protestanti), ni bila kos, je prisilila londonsko vlado, da je prevzela direktno kontrolo nad deželo.

Proti koncu lanskega leta je angleški minister za severnoirsko zadevo lord Whitelaw skušal osamiti gverilsko organizacijo IRA s tem, da je sklical politična posveta, katerih naj bi se udeležili tudi predstavniki »katoliških« strank. Tu pride v poštev predvsem socialdemokratska laburistična stranka. Ta je zahtevala kot predpogoju svojega sodelovanja prenehanje internacij brez procesov, ki hudo prizadevajo katoliške četrti v Belfastu, Londonderryju in nekaterih drugih mest v Ulstru. Internacije v taboriščih je vpeljala avtonomna vlada Ulstra, se pravi predstavnikov protestantske večine. London ni sprejel socialdemokratskih zahtev, temveč se je omejil le na ustanovitve nekaj posebnih sodišč, ki naj bi obravnavala vprašanja internacij. Hkrati pa je angleška vojska vdrla v katoliške četrti ter skušala zatreti vsako »katoliško« gibanje.

Od takrat se je položaj zelo spremenil. Aktivnost gverilcev skupine »provisional« je začela poenjavati, toda istočasno se je povečal terorizem, ki ga izvajajo protestantske ekstremistične skupine, kot so »Ulster defence association«, »Ulster volunteer force« in druge. Najbolj nevarna je UDA, ki šteje morabno kakih 20.000 aktivnih članov. V zadnjih dneh so se vrstili drug za drugim individualni umori katoličanov, medtem ko skoraj ni bilo opaziti množičnega terorja »katoliških« gverilcev.

Zato je bila londonska vlada prisiljena, da zavzame drugačno stališče do protestantskih gibanj. Prav danes je lord Whitelaw prvič obtožil protestantske skrajneže zaradi vrste umorov ljudi iz katoliških krogov. Predstavnik angleške vlade je izkoristil za svoj nastop srečanje z voditelji protestantskega združenja »Orange order« ki je nosilec tradicionalne lojalistične politike ulstrskih protestantov da angleške krone.

Whitelaw, ki je bil doslej zelo obziren do protestantske večine v Severni Irski, je to pot uporabil zelo trde izraze. Svoj nagovor je naslovil preko predstavnikov »Orange order« vsem protestantskim polvojaškim organizacijam ter obsojal njihovo dejavnost. Vendar pa je bil kljub ostrim besedam, ko je obsajal umore katoličanov, pre-

pravljajo obsežno delavsko akcijo ki naj bi prisilila oblasti in lastnike podjetij, da ukrepejo kaj pozitivnega za varnost delavcev. Pomniti je treba, da ta organizacija združuje delavce vseh veroizpovedi (oziroma brez vsakršne veroizpovedi). Edina sindikalna organizacija, ki je politično angažirana, je »Loyalist Workers« (protestantska), ki pa ne izvaja gverilske dejavnosti.

Iz vsega tega sledi, da so severnoirski delavci začeli nastopati kot razredna organizacija, kateri so tuje vse pobude gverile na eni in na drugi strani. Ta nastop je brez dvoma razveseljiv, ker dokazuje, da je mogoče sožitje med »protestantsko« in »katoliško« manjšino le če se upoštevajo interesi delavskih ljudi.

Danes so predstavniki štirih glavnih veroizpovedi v Severni Irski naslovili na oblasti poziv, naj napravijo konec individualnemu izbijanju ljudi v Ulstru. Poziv so podpisali irski primas kard. Conway ter predstavniki metodistične, presbiterijske in anglikanske Cerkve. Lord Whitelaw je odgovoril na poziv s prošnjo, naj Cerkve aktivno pomagajo oblastem pri preganjanju teroristov.

V znanem turističnem naselju na Krku so včeraj izbrali za »Jasminko 73« Silvano Kanazir (na sredi), na drugo mesto se je uvrstila Rosvita Sirar (desno) na tretje pa Medina Husić (levo)

HIDROGEOLOŠKA POLITIKA VLADE NA ZATOŽNI KLOPI

Val slabega vremena na Siciliji terjal še pet človeških žrtev

Štiri osebe so izgubile življenje v mestecu Piazza Armerina, 9-letna deklica pa je umrla v Mazzarinu - Protestni dokument vsedravnega tajništva sindikata poljskih delavcev CGIL

PIAZZA »ARMERINA« (Enna), 3. — Slabo vreme, ki že več dni razsaja na italijanskem jugu je terjalo še pet človeških žrtev. V mestecu Piazza Armerina pri Enni je usodno porušil hišo, v kateri je živel brivec Cono Interliggi z ženo in dvema otrokoma. Gasilci in orodniki, ki so prihili na kraj nesreče na poziv sosedov, so izkopali iz ruševin trupla nesrečne brivca in ostalih članov družine.

Hiša, v kateri je stanoval Interliggi je bila v predmestju malega mesteca ravno pod nekim hribom. Zgodaj zjutraj, ko so vsi še spali, se je od hriba utrgala velika gmo-ta zemlje in kamenja ter je zasula hišo. Sosedje se prebudili močno bolenje in takoj so poklicali karabinjerje in gasilce, ki so kmalu po tragediji začeli kopati med ruševinami, a za nesrečneže ni bilo več pomoči.

Armerinski pretor dr. Marletta je odredil preiskavo, da bi ugotovil vzrok nesreče in morebitne odgovornosti. Preiskovalci hočejo ugotoviti, ali so strokovnjaki občinskega tehničnega zavoda včeraj pregledali področje, da bi ugotovili, če hišam pod hribom preti

nevarnost. Iz varnostnih razlogov je pretor danes ukazal, naj se izselsijo stanovalci petih hiš v bližini Interliggijevega doma.

Peta današnja žrtev je 9-letna deklica Giuseppina Gattaduria iz Mazzarina pri Caltanissetti. Deklica je bil zjutraj z dvema soročnicama stopila na balkon svojega stanovanja, ki ni zdržal teže treh žensk in se je zrušil. Mala Giuseppina je bila pri priči mrtva, 57-letna Carmela Bongiovanni in 23-letna Crocifissa Lobartolo pa se bosta morali zdraviti dalj časa zaradi hujših zlomov.

Danes zgodaj zjutraj je skupina orodnikov prispela v vas Fondacelli Fantina in je pripeljala tovar živega in zdravil. Popoldne pa so gasilci končno prebili nasip zemlje in blata, ki je preprečeval dostop do vasi. Dva helikopterja karabinjerjev sta danes pristala v bližini vasi ter sta odpeljala v najbližnjo bolnišnico tri ranjence, ki so štiri dni ležali v blatu in na mrazu ter čakali na pomoč.

Položaj se je nekoliko izboljšal v pokrajini Catanie, kjer so ekipe delavcev začele odstranjevati material, ki so ga nanesele reke in hudourniki, ki so prestopili bregove. Prefekt je sklical za jutri sestanek županov ter policijskih in karabinjerskih poveljnikov, da bi ugotovili škodo in sprejeli prve ukrepe v pomoč prizadetemu prebivalstvu.

Danes se je sestalo vsedravnno tajništvo sindikata poljskih delavcev CGIL, ki je izdalo komunikacijo, v katerem izraza svojo solidarnost prizadetim delavcem in prebivalstvu. V svojem dokumentu sindikat ugotavlja, da smrtne žrtve, ranjeni in ogromna materialna škoda niso samo posledica nekaj dni slabega vremena, pač pa sad zgrešene politike italijanskih pristojnih organov, ki se niso zavzeli za hidrogeološko ureditev južne Italije in Sicilije. Tajništvo sindikata poljskih delavcev izjavlja, da so vsi delavci zlasti pa kmetje

v zadnjih letih borili, da bi dosegli hidrogeološko ureditev vsega italijanskega ozemlja, kar bi omogočilo razvoj poljedelstva v državi. »Ta tragedija — nadaljuje dokument — poudarja pravilnost naše borbe in utemeljenost predloga vsedravnne enodnevnne stavke poljskih delavcev«. Sindikat v zaključku svojega dokumenta poziva vse pripadnike, naj se udeležijo 12. januarja protestne manifestacije, ki so jo sindikati napovedali v vseh južnih pokrajinah.

Ugotovitve sindikatov potrjuje dejstvo, da si je državno pravdnstvo v Enni prisvojilo preiskavo o tragičnem usadu v mestecu Piazza Armerina. Namestnik državnega pravdnika dr. Mariano Lombardi, ki je pregledal kraj nesreče, je ugotovil, da so temelji hiše popuščili, ker so jih poškodovale slabo zgrajene greznice napeljav bliznjih poslopij.

Danes je ustanova za vodovode na Siciliji izdala dokument, v katerem je vodstvo podjetja naredilo obračun škode, ki so jo utrpeli vodovodi. Kaže, da je precej vodovodov neuporabnih, vendar vodstvo ustanove je odredilo začetek popravilnih del in upa, da bodo delci v nekaj dneh popravili poškodbe, čeprav povzročajo narasle reke precej težav.

V Palermu se je sestal delnihi sicilski odbor, ki je razpravljal o položaju na otoku. Odbor se je obvezal, da bo čimprej pripravil načrt za pomoč prizadetemu prebivalstvu in je začel ukiniti izterjevanje davkov v občinah, ki jih je slabo vreme najbolj prizadelo. Predsednik dežele poslanec Giumarra bo posredoval pri pristojnih vladih organih, da bi izposloval pomoč za prizadeto prebivalstvo.

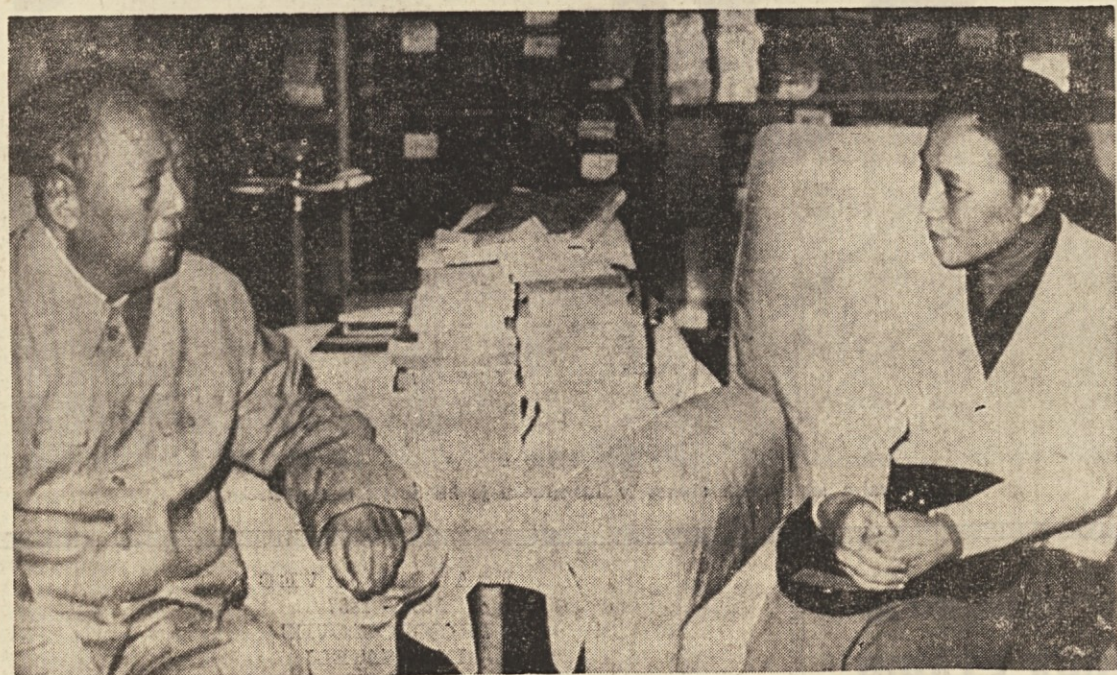
Neodločen zračni gusar

GLEN BURNIE (Maryland), 3. — Sedemindesetletni Charles August Venige se je včeraj polastil letala družbe »Piedmont airlines«.

ko je to pristalo na letališču na poti do Atlante v Baltimore. Gre za moškega, ki ni duševno uravnovalešen.

Moški se je po pristanku letala skrivil v stranice ter nekoliko pozneje stopil na hodnik, kjer sta bili samo dve steverdosi. V roki je imel pištolo ter je zahteval, naj ga prepeljejo v Toronto v Kanado. Pozneje je zahteval razgovor s kardinalom Sheenom ter lastnim zdravnikom. Oba sta se odzvala. Po večernem pogajanju sta prepričala »gusarja«, da se preda oblasti.

MOSKVA, 3. — Sovjetska tiskovna agencija TASS je danes sporočila, da je v Moskvi umrl podpredsednik sovjetske akademije znanosti Andrej Bielezski.

Kitaški predsednik Maocetung je predvčerajšnjim sprejel zunanjega ministra revolucionarne južnovietnamske vlade Nguyen Thi Binhovo

ZAČEL SE JE PROCES PROTI TATOVOM, KI SO »POČISTILI« LONDONSKO BANKO

Sherlock Holmes še enkrat prehitel Scotland Yard

Presenetljiva podobnost med tatvino v »Lloyds Bank« in dogodom, ki ga je Doyle opisal v romanu »Zveza rdečeglavcev«

LONDON, 3. — Tatovi, ki jih je Sherlock Holmes ujel pred 80 leti so ponovno zaživel in so se morali včeraj zgovarjati pred znanim britanskim kriminalnim sodiščem Old Bailey v osrčju Londona. Edina razlika je, da so se morali londonski detektivki pošteno potruditi preden so ukenili tatovom roke v lisice medtem ko je znani preiskovalec zalotil tatove že na kraju samem zločina.

Pred sodniki se je moralo šest moč zagovarjati zaradi drzne tatvine v »Lloyds Bank«. Tatovi so

septembra 1971 dobesedno počistili varnostno jekleno blagajno banke in so se polastili poldrugega milijona funtov šterlingov, kar znese v italijanski valuti čedno vsotica dveh milijard in dvesto milijonov lir. Razlika je, da so se morali londonski detektivki pošteno potruditi preden so ukenili tatovom roke v lisice medtem ko je znani preiskovalec zalotil tatove že na kraju samem zločina.

Po mnenju javnega tožilca Roberta Hartmana je glavna razlika med modernimi tatovi in zlikovci, ki jih je Sherlock Holmes prelislil v romanu »Zveza rdečeglavcev«, da so se resnični zlikovci poslužili vseh modernih tehničnih pripomočkov.

Doyle si je v svojem romanu zamislil, da je genialni detektiv počakal tatove v veliki klet skrit med škafli in zaboji ter nataknil lisico na roke lopovov, komaj so se prikazali iz rova, ki so si ga

izkopali do blagajne bližnje banke. Preiskovalci Scotland Yarde pa niso bili tako briljantni. Lopove so ujeli po več kot treh tednih in jih vtaknili v »lunkov«. Trije obtoženci so že priznali svojo krivdo. Gre za 37-letnega direktorja neke družbe Samuela Tuckerja, 33-letnega trgovca Thomasa Stephensa in 38-letnega fotografa Anthonyja Gavina, 67-letni trgovca Benjamin Wolfe, 67-letni trgovca Abdulah Gangji in njegov vnuk Ali Gangji pa odločno zavračajo vsakršno obtožbo sodelovanja pri tatvini.

HUDA KRIZA V EGIPTOVSKEM POLITIČNEM ŽIVLJENJU

Srditi spopadi med 3000 študenti in policijskimi silami v Kairu

Ministrstvo za visokošolsko izobrazbo je odredilo predčasen začetek zimskih počitnic - Libija je odpoklicala prostovoljce s palestinske fronte

KAIRO, 3. — Vrenje v vrstah egiptovskih študentov traja že pet dni. Danes je prišlo na glavni vseučiliščih v prestolnici ZAR do hudih spopadov med študenti in policijskimi silami. Po večernem sestanku ministra za visokošolsko izobrazbo Sam-sa Edina Wakila in rektorjev raznih vseučilišč so uradno sporočili, da je minister ukazal, naj se vseučilišča in druge ustanove za visokošolsko izobrazbo zaprejo še preden se bodo 11. januarja začele redne zimске počitnice. Zdi se, da so nemiri prizadeli posebno nekatere od štirih vseučilišč v Kairu, medtem, ko je drugje pouk potekel brez motenj.

Davi je bilo na vseučiliščih glavne kairske univerze zelo živahno. Večje skupine študentov so zasedle veliko dvorano, a drugi so neprenehoma vstopali in izstopali iz poslopja. Pri vstopu je stal študent, ki je pozival mimoidoče, naj se udeležijo pookoda v središču mesta v znak protesta proti aretacijam številnih študentov.

Koliko študentov je bilo aretiranih? Po vesteh nekega libanonskega časnika je v egiptovskih zaporih več kot sto študentov. Na drugi strani pa je tudi res, da je državni pravdnik v Kairu ukazal danes, po razgovoru s predstavniki študentov, naj določeno število aretirancev izpušijo iz zaporov. Za oblasti pa je posebno nerodno vprašanje šestih aretiranih palestinskih študentov (vseh je okoli 6000), ker se do sedaj njihova organizacija ni vmešavala v notranje egiptovske probleme.

Točno ob 11. uri so močne skupine študentov, odšle proti središču mesta. Policija jih je takoj napadla s pendreki in solzilcem. Prišlo je do srditih spopadov pri katerih so študenti obsuli agente s ploho kamenja. Tudi med policijski je bilo več ranjenih. Malo pozneje so študenti (morda okoli 3000) ponovili poskus, toda ojačane policijske sile so jih ponovno odbile.

Kaj pravzaprav pomenijo te študentske demonstracije v okviru sedanje družbene - politične ureditve v Egiptu?

Študenti, ki demonstrirajo, so izdali proglas, ki ga je objavil v celoti libanonski časopis »Al Nahar«. V proglasu je rečeno med drugim: »Kri, ki so jo mladi Egiptčani prelili 21. februarja 1946, je zgodovinski mejnik v življenju svetovnega mladinskega gibanja. Danes poraženi egiptovski režim zapira te mladince ter se zateka k teroriju in fašizmu.«

»Mladenci vsega sveta — je še rečeno v proglasu — ni zahtevalo od vas samo da se pogumno strnete v obrambo egiptovske mladine v trenutku ko skušajo policijske sile zadušiti glas demokracije v Egiptu. Prepričani smo, da se bodo klci, ki so veljali za svobodo v Vietnamu in v Palestini, ponovili tudi v prid egiptovski mladini, ki danes preživlja najtežje čase svoje zgodovine po februarju 1946 in januarju 1972. Egiptovska mladi

na hoče izvajati svoje zakonite pravice ter namerava napraviti kraj okupaciji (izraelski), odstraniti terorizem ter zgraditi demokracijo v korist vseh Egiptčanov.

Kot je razvidno iz proglasa gre prav gotovo za levičarsko usmerjene študente. Kairska vlada je odgovorila na to akcijo z zaporo vseučilišč, čeprav je istočasno izdala pojasnilo v katerem pravi, da gre za dejavnost le peščice študentov, ki pravzaprav ne pomenijo kaj več v življenju egiptovskih vseučilišč. Zdi pa se, da je vlada zelo zaskrbljena, saj je prišlo že do več sestankov predstavnikov vlade, univerz ter uradnega mladinskega gibanja.

Od drugih dogajanj na Bližnjem vzhodu je treba še omeniti da bo Libija odpoklicala svoje prostovoljce s palestinske fronte, ker je ugovarila, da deželje iz Izraelom ne prispevajo v ničemer k skupnemu arabskemu boju proti Izraelu.

Traagedija »tristara«: usodna napaka pilota?

NEW YORK, 3. — Na podlagi podatkov, ki so jih zabeležili kon-

trojni instrumenti v tako imenovani »črni skatlici« ponesrečenega letala »tristara« ameriške družbe »Eastern airlines«, ki je strmoglavilo v močvirja Everglades pri Miamiu so ugotovili, da je treba nesrečo pripisati verjetno nepazljivosti pilota.

Zakaj se je to zgodilo, še ni znano. Domesvajo, da je bila temu kriva zaskrbljenost pilotov zaradi dejstva, da se pri prvem poskusu pristajanja ni prižgal žaromet na letalu. Teda, naj napravi ponoven krog okoli letališča ter šele potem skuša ponovno pristati. Prav pri do več sestankov predstavnikov vlade, univerz ter uradnega mladinskega gibanja.

Po zadnjih vesteh je nesreča terjala 99 mrtvih.

BANGKOK, 3. — Enainvajset ljudi je izgubilo življenje v severovzhodnem predelu Tajske, ko je avtobus zadel ob mino, ki so jo postavili gverilci.

KER SO PROTESTIRALI PROTI UKREPOM VLADE V MANAGUI

Nasprotniki gen. Somoze pred vojaškim sodiščem

Začele so ponovno obratovati večje managujske tovarne - Prebivalstvo nezadovoljno z delitvijo živeža

MANAGUA, 3. — Managua je deloma oživela. Po desetih dneh odkar je potres uničil dober del nikaragujskega glavnega mesta, so začele ponovno obratovati tovarne, ki jih potresni sunki niso uničili. Gre, predvsem za tovarne piva, tkanin, cementa in mlinov za moko, medtem ko so majhni industrijski obrati popolnoma neuporabni. Središče mesta, ki bo popolnoma zravnan, bo služilo kot skladišče raznih strojev, dokumentov in predmetov, ki jih bodo našli med ruševinami.

Vojaški so začeli danes ograjevati središče z bodečo žico, ker so ta center proglasili za »področje nesreče«. Ta del mesta bodo zavrvali buldožerji ameriške vojske, ruševine pa bodo zmetali v bližnje jezero.

Poveljnik nikaragujske narodne garde in predsednik državnega odbora za pomoč prizadetemu prebivalstvu general Somoza je včeraj

obnovil posebno vojaško sodišče, ki bo sodilo ljudem, obtoženim, da so motili javni red. Politični opazovalci tolmačijo ta ukrep kot dokaz, da so nasprotniki režima priredili večje protestne manifestacije in so izrabili začasno zmedo, ki jo je povzročil potres.

Somoza je tudi izjavil, da bodo pristojni organi razdelili prebivalstvu živilske nakaznice. Po uradnih podatkih kaže, da je v porušeni prestolnici še vedno kakih 200 tisoč ljudi, prav toliko ljudi pa se je naselilo v ostalih nikaragujskih pokrajinah.

Vse kaže, da prebivalstvo ni zadovoljno s sistemom razdeljevanja živil. Marsikdo med najbolj prizadetimi je izjavil, da bi bilo bolje, če bi hrano delili predstavniki mednarodnih organizacij kot je Rdeči križ. Kaže, da živl ne primanjkuje, ker dan z dnem pristajajo na manguskem letališču letala, ki dovažajo hrano in zdravila.

Ni še točno znano, kaj bo ukrenila vlada za obnovo prestolnice. Širijo se nasprotujoče si vesti, kaže pa, da bo odber za pomoč prizadetemu prebivalstvu v kratkem odločil, kje naj se gradi nova prestolnica. Doslej je gotovo le, da bodo trgovsko središče zgradili kakih deset km daleč od porušenega središča mesta, na področju, ki je bilo doslej rezervirano za sejemske prireditve.

POLICIJSKA MODA

Ko so se pariški občinski mošeje odločili, da bodo zamenjali uniforme »flicov« si verjetno niso mislili, da bodo tako pospešili poslovanje neke newyorške trgovine, ki je specializirana v prodaji rabljenih oblek. Lastnica »Encoreja« je takrat odkupila vsa ogrinjala pariških policajev, ki so jih imeli v skladiščih vojašnih in jih je razprodala v toko kratkem času, da je morala naročiti druge, da bi zadostila zahtevam svojih klientov. Vse kaže, da je »policijska moda« doživela velik uspeh, zlasti pri ženskah, ker gredo ogrinjala še vedno zelo dobro v prodajo. Sedaj jih proizvajajo v različnih barvah, prodajajo pa jih po 65 dolarjev »midis« model in 75 dolarjev »maxis« model. V »Encoreju« pa poleg ogrinjal pariških »flicov« lahko kupite tudi ekskluzivne modele najbolj znanih »modnih ustvarjalcev«. Gre za oblačila dam tako imenovane »high society«, ki se ne morejo prikazati v družbi dvakrat zaporedoma z isto obleko. Dovolj je da se spomnimo kako je tisk kritiziral princezo Grace, ko se je na nekem plesu pojavila z obleko, ki jo je imela že enkrat prej, da razumemo zakaj se visoke dame nočejo izpostavljati taki nevarnosti. Tako izkupi obleke newyorški trgovini, s katero si potem delijo izkupicek. Govori se, da je bila še »prva ameriška dama«, večkrat prala svoje obleke »Encoreju«.

PRI VASI BRUSSA DI CAORLE

Vojaško letalo strmoglavilo Mlad pilot umrl v nesreči

Vzroka nesreče niso še povsem pojasnili Vojaško poveljstvo je odredilo preiskavo

BENETKE, 3.— Vojaško letalo vrste »G-91« je strmoglavilo danes pri vasi Brussa di Caorle na benekem nabrežju. Pilot letala, 24-letni podporočnik Carlo Petrelli je izgubil življenje v nesreči.

Vzroki strmogavljenja še niso pojasnjeni. Danes zjutraj sta s treviskega vojaškega letališča »San Giuseppe« vzleteli dve letali »G-91«, ki sta jih upravljala dva častnika. Pilota sta preletela področje Caorle, ko se je poveljnik nenadoma zavele, da tovarisa ni več za njim. Večkrat je preletel področje in je končno med letoviščarskim krajem in Tilmement opazil brazdo, ki jo je na terenu pustilo Petrellijevo letalo, ko je strmoglavilo.

Ko je pilot dal alarm so na kraj nesreče prihili portugalski pretor, agenti komisariata javne varnosti, karabinjerji in gasilci. Kmalu po tem s helikopterjem prispeli tudi nekateri častniki italijanskega letalstva, ki so odredili preiskavo, da bi ugotovili vzroke nesreče.

Pred strmogavljenjem ni podporočnik Petrelli opozoril svojega poveljnika na kakšno okvaro in vidljivost je bila precej dobra. Preiskovalci menijo, da je Petrellijevo letalo strmoglavilo zaradi kakšne okvare na motorju.

Nesrečo je videl 37-letni kmet Renzo Pecoraro iz vasi Brussa di Caorle. »Danes zjutraj sem opazil dve

625 mrtvih v ZDA ob novoletnih praznikih

NEW YORK, 3. — Šeststo petindvajset ljudi je izgubilo življenje v ZDA med novoletnimi prazniki. Po podatkih državnega sveta za varnost je v prometnih nesrečah umrlo 451 ljudi, v požarih 24, v letalskih nesrečah 108 in v raznih drugih nesrečah 42.

Med božičnimi prazniki je na ameriških cestah umrlo 515 ljudi, lani je bilo v istem času 614 mrtvih, leta 1967 pa kar 720 mrtvih.